

ETELÄN TURISTI

Algarven vetovoimatekijöiden kartoitus
suomalaisen etelänmatkailijan mukaan

Kristiina Sillanpää

Opinnäytetyö
Joulukuu 2015
Matkailun koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma

SILLANPÄÄ, KRISTIINA:

Etelän turisti

Algarven vetovoimatekijöiden kartoitus suomalaisen etelänmatkailijan mukaan

Opinnäytetyö 63 sivua, joista liitteitä 15 sivua
Joulukuu 2015

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin, millainen on suomalainen etelänmatkailija sekä mitä vetovoimatekijöitä Portugalin eteläosassa sijaitsevalla Algarvella on. Tarkoituksena oli selvittää, miten löydetty vetovoimakohteet vastaavat suomalaisen etelänmatkailijan profiilia.

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana on kaksi yksityishenkilöä, jotka ovat perustamassa matkailualan yritystä Algarveen. Tämän opinnäytetyön tuloksista he voivat koota pienen oppaan tuleville asiakkailleen ja käyttää tietoja hyväkseen markkinoinnissa sekä asiakassegmentoinnissa.

Opinnäytetyö oli laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimusaineistona käytettiin toimeksiantajien antamia esitteitä Algarvesta sekä kirjoittajan omia havaintoja. Tutkimus ja sen tulokset ovat merkityksellisiä, sillä niistä on opinnäytetyön toimeksiantajille apua.

Asiasanat: matkailun veto- ja työntövoimatekijät, vapaa-aika, suomalainen etelänmatkailija, esite

ABSTRACT

Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Tourism

SILLANPÄÄ, KRISTIINA:

Tourist of the South

Algarve factors of attraction from the Finnish tourist's point of view

Bachelor's thesis 63 pages, appendices 15 pages
December 2015

The subject of this thesis was to find out what is the profile of Finnish traveler who travels to the "south" and what kind of attractions does Algarve, the southern part of Portugal have. The object was to investigate if the attractions in Algarve match the needs of the Finnish traveler.

The thesis was commissioned by two private persons who will incorporate a tourism business to Algarve. The solutions of this thesis are to help them to make a small guide book to their future customers and to help them in marketing and in customer segmentation.

The thesis was a qualitative research. The research methods used in this thesis were writer's own observations and brochures of Algarve gotten from Merja Mikkonen. The results of this research are important because they help real-life people when starting new business.

Key words: tourism push and pull factors, attractions, Finnish tourists of the south, brochure

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TUTKIMUSSUUNNITELMA	6
2.1	Tutkimuksen kohde	6
2.2	Käsitteet ja teoriat	6
2.3	Tutkimuskysymykset	12
2.4	Aineisto ja menetelmät	12
2.5	Tutkimuksen kulku	13
3	SUOMALAINEN ETELÄNMATKAILIJA	14
3.1	Vapaa-ajan matkailu	14
3.2	Motiivit ja motivaatio	15
3.3	Tarpeet	19
3.4	Mielikuvasidonnainen turismi	20
3.5	Aistiva turisti	23
4	PORTUGALI KOHDEMAANA	26
4.1	Yleistietoa	26
4.2	Kansa ja kieli	28
4.3	Ruoka ja viini	29
5	ALGARVE MATKAKOHTENA	32
5.1	Yleistietoa	32
5.2	Sijainti ja fyysinen ympäristö	33
5.3	Kulttuuriympäristö	40
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	43
7	POHDINTA	45
	LÄHTEET	46
	LIITTEET	49

1 JOHDANTO

Käsitteet turisti, pakettimatka ja ”etelä” matkakohteena ovat tulleet osaksi suomalaisten ihmisten arkea. Kukaan ei halua myöntää olevansa turisti, koska siihen liitetään nykyään negatiivinen vivahde. On paljon hienompaa olla ekoturisti, reppureissaaja tai vaeltaja. Onko etelänmatkailu kuitenkin niin pinnallista miltä se vaikuttaa? Millaiset ihmiset lähtevät etelänmatkalle? Millainen se ”etelä” on?

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millainen on suomalainen etelänmatkaaja, mitä vetovoimatekijöitä Portugalissa sijaitsevalla Algarven alueella on kulttuurillisesti sekä ympäristöllisesti, sekä pohtia, pystyvätkö löydetyt Algarven vetovoimakohteet vastaamaan suomalaisen etelänmatkailijan tarpeita. Opinnäytetyön tuloksista opinnäytetyön aiheen antajat pystyvät kokoamaan pienen oppaan tuleville asiakkailleen, sekä käyttämään opinnäytetyöstä saamaansa tietoa markkinoinnissa sekä asiakassegmentoinnissa.

2 TUTKIMUSSUUNNITELMA

”Tutkimus on huolellista ja harkittua sosiaalisen maailman tutkimista. Se on todisteiden keräämistä argumenttejemme tueksi ja johtopäätöksiä tekemiseksi.” (Hannam & Knox 2010, 174.)

2.1 Tutkimuksen kohde

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää, mitkä ovat Portugalin eteläosassa sijaitsevan Algarven maakunnan potentiaaliset vetovoimatekijät, millainen on suomalainen etelänmatkailija joka saattaisi matkustaa Algarveen ja miten nämä vetovoimatekijät vastaavat tätä suomalaisen etelänmatkailijan profiilia. Tutkimukseni tarkoituksena on olla sekä deskriptiivinen että selittävä. Sain aiheen tähän opinnäytetyöhön tädiltäni ja hänen mieheltään Merja ja Vesa Mikkoselta: he ovat perustamassa matkailualan yritystä Algarvessa sijaitsevaan Loulén kaupunkiin ja he pyysivät minua tutkimaan alueen matkailullista potentiaalia. He ovat vierailleet Algarvessa vähintään kerran vuodessa viimeisen 15 vuoden ajan ja kirjoittaja on itse vieraillut siellä kahdesti, vuosina 2004 ja 2013.

Tämän opinnäytetyön tuloksista Merja ja Vesa Mikkonen saavat matkailualan yrityksen perustamiseen pohjatietoa ihmisten matkustusmotiiveista sekä yksityiskohtaista tietoa Algarven alueen potentiaalista. Jälkimmäisestä he aikovat koota pienen oppaan, jota he voivat käyttää yrityksensä markkinoinnissa.

2.2 Käsitteet ja teorit

Tutkimuksessa esiintyvät pääkäsitteet ovat matkailun työntö- ja vetovoimatekijät, attraktio, etelänmatkailu, inversiökäyttäytyminen, matkailijaprofiili sekä kansainvälinen matkailija. Nämä käsitteet ovat esiteltynä tässä luvussa.

Käytän työssäni kahta teoriaa. Ensimmäinen teoria on matkailijakäyttäytyminen ja toinen on matkailun työntö- ja vetovoimien teoria. Matkailijakäyttäytymisen teorian sekä työntövoimateorian avulla selvitän matkailijaprofiilia ja vetovoimatekijöiden teorian avulla selvitän Algarven vetovoimatekijöitä.

Vetovoimatekijät voidaan jakaa karkeasti neljään osaan. Nämä osat ovat nimeltään sijainti- ja fyysinen ympäristö, kulttuuriympäristö, taloudellinen ympäristö ja poliittinen ympäristö. Kohdealuetta analysoidessa nämä neljä tekijää määrittävät, kuinka potentiaalinen maa on vastaanottamaan matkailijoita eri puolilta maailmaa sekä sen, pystyykö se vastaamaan kysyntään matkailun näkökulmasta. Nämä neljä osaa pitävät siis sisällään ne asiat, jotka matkailija haluaa matkallaan nähdä, tehdä ja kokea. (Vuoristo 1998, 52; Järviluoma 2006, 92.) Tässä opinnäytetyössä keskityn näistä vain kahteen ensimmäiseen, sillä ne tukevat vapaa-ajan matkailun motiiveja.

Sijainti- ja fyysinen ympäristö käsittää alueen sääolosuhteet; ilmastovyöhyke, tuulisuhteet sekä vuodenajat, pinnanmuodot, sijainnin kartalla sekä sijainnin lähtöalueeseen nähden, luonnon ja kasvillisuuden, eläimistön sekä mahdolliset riskit jotka saattavat esiintyä luonnonkatastrofien tai tautien muodossa. Myös maantieteelliset ääripisteet kuuluvat fyysiseen ympäristöön. (Vuoristo 1998, 54-76.) Tapauksessani Portugalin Algarvessa fyysinen ympäristö ja sijainti ovat keskeisessä roolissa suomalaisten etelänmatkailijoiden houkuttelijana.

Kulttuuriympäristö on usein hyvin monipuolinen ja vaihteleva, sillä pakolaiset ja siirtolaiset ovat tuoneet mukanaan uusia kulttuureja sekä myös mahdollisesti sivuuttaneet jonkin kulttuurin sillä seurauksella että alkuperäinen kulttuuri on lähestulkoon kokonaan syrjäytetty ja kadonnut. Aivan suoranaisesti näin ei ole käynyt Algarvessa, mutta siellä on näkyvissä vaikutuksia menneistä ajoista arabiajoilta, espanjalaisten ajoilta sekä nykyään maassa olevien afrikkalaisten ajoilta. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 28.) Kulttuurillisia vaihteluita voi havaita niin arkkitehtuurissa kuin ihmisten tavoissa ja totumuksissa. Kulttuuriympäristön kolme osaa voidaan jakaa seuraavanlaisesti kolmeen alueeseen attraktiotyypeittäin. Nämä ovat paikalliset kulttuuriympäristöt joihin voidaan lukea muun muassa alkutuotantomiljööt, vanhat kaupungit ja linnat, esihistorialliset nähtävyydet sekä huvi- ja teemapuistot. Toinen alue on yksittäiset vetovoimakohteet joita ovat muun muassa museot, kirkot, sotahistorialliset kohteet, henkilöhistorialliset kohteet sekä modernia arkkitehtuuria edustavat kohteet. Kolmas alue on tapahtumat; perinne-, urheilu- ja musiikkitapahtumat, messut, kongressit sekä muut kulttuuritapahtumat kuten ooppera. (Vuoristo 1998, 87-97.) Tässä opinnäytetyössä on yritetty kerätä mahdollisimman paljon tietoa paikoista ja tapahtumista, jotka voidaan jakaa näihin kolmeen tyyppiin. Tämä on tehty, jotta

suomalaisen etelänmatkailijan kaikki potentiaaliset vierailukohteet olisi saatu kartoitettua. Tämä on myös tehty helpottamaan Merja ja Vesa Mikkosen tämän työn pohjalta kokoamaa pientä opasta varten.

Taloudellisella ympäristöllä tarkoitetaan koko alueen taloudellista tilannetta. Jotta taloudellisen ympäristön voidaan katsoa olevan kunnossa, on maalla oltava toimiva yhdyskuntarakenne. Tämä tarkoittaa palvelujen, työpaikkojen, ihmisten asuinpaikkojen, väestön sekä näiden liikenne- ja huoltopalveluiden suhdetta toisiinsa. Taloudellinen tila on kuitenkin kaksijakoinen. Maan on myös pystyttävä luomaan kansainvälinen talouselämä, joka on moniulotteinen ja houkuttelee maahan liikematkailua. Jotta tätä liikematkailua pystyy tarjoamaan, on yhdyskuntarakenteen oltava kunnossa. (Vuoristo 2003, 111.) Nämä kaksi kulkevat siis käsi kädessä. Portugalin taloudellinen tila vaikuttaa sen kykyyn houkutella matkustajia. Tämä osa on jätetty huomiotta tässä opinnäytetyössä, sillä kirjoittaja ei ole kokenut tämän olevan varsinainen vetovoimatekijä suomalaisen etelänmatkailijan näkökulmasta.

Poliittinen toimintaympäristö jakautuu sekin kahtia sisä- ja ulkopoliitiikkaan. Molempien osastojen tulee olla kunnossa ja vakaa, jotta ihmiset voivat turvallisesti ja vapaasti lähteä maasta haluamaansa kohteeseen sekä ihmiset ympäri maailmaa voivat turvallisesti ja vapaasti tulla maahan. Näin ei valitettavasti konfliktien takia kaikkialla maailmassa ole, mutta Suomi on hyvä esimerkki tämän vakauden toimimisesta. Myös Portugali, ja sitä myöden Algarve, mielletään turvalliseksi matkustuskohdeeksi. (Vuoristo 2003, 119.) Myös poliittinen toimintaympäristö on jätetty huomiotta tässä työssä, samasta syystä kuin taloudellinen ympäristö.

Paras mahdollinen tilanne on silloin, kun kaikki edellämainitut edellytykset ovat kunnossa; kohde on turvallinen, sen luonto on puhdas ja alkuperäinen kulttuuri jäljellä, palvelut toimivat ja matkailijat otetaan hyvin vastaan. (Vuoristo 1998, 100-109).

Kohdemaan valintaan ei vaikuta pelkästään kohdemaan vetovoimatekijät vaan myös lähtömaan **työntövoimatekijät**. Useasti sanasta työntövoima tulee negatiivinen mielikuva, sillä ajatellaan että jokin asia saa ihmiset lähtemään pois kotoaan, niin sanotusti ”väkisin”. Näin ei kuitenkaan ole, sillä lähtömaalla on tiettyjä edellytyksiä. Lähtöturismia ei voi olla ellei ihmisen perustarpeita ole jo tyydytetty ja rahaa on jäänyt vielä lomailuun. Maan poliittisten asioiden tulee olla järjestyksessä jotta ihminen saa

vapaasti lähteä maasta ja valita kohdemaansa itse. Maan sijainti kulttuuriympäristöllisesti vaikuttaa myös maan lähtövalmiuksiin. Eurooppalaiseen kulttuuripiiriin, johon Suomi kuuluu, kuuluu läheisesti mielenkiinto muita kulttuureja kohtaan sekä myös halu syvemmästä ymmärryksestä omasta henkilökohtaisesta historiasta. Myös hyvä kielitaito kannustaa ihmisiä lähtemään, ja usein ihmiset ovat kiinnostuneita oppimaan muutamia sanoja vieraasta kohdemaan kielestä. (Vuoristo 1998, 28-36.) Työntövoimatekijät tulevat tässä opinnäytetyössä esille suomalaisen etelänmatkailijan profiilia muodostettaessa.

”Vieraiden kielten kohtaaminen ja oppiminen ovat yksi matkailun parhaimmista puolista – siinähan ollaan vuorovaikutuksen ytimessä.”

-Madventures

Matkailualttiuteen voidaan siis sanoa vaikuttavan hyvä elintaso, riittävä vapaa-aika sekä sellaiset poliittiset olot jotka sallivat vapaan matkustamisen. Koska arkiympäristö on yksi ratkaiseva työntövoimatekijä, kohdistuu vapaa-ajan matkailu usein alueille, jotka ovat aivan erilaisia kotiympäristön kanssa tai jotka ovat samankaltaisia, mutta täydentävät arkiympäristön tarjontaa kuten Suomen tapauksessa sukeltaminen Kaakkois-Aasiassa tai patikointi Norjan vuoristoalueilla. Voidaankin sanoa, että työntövoima syntyy niistä fyysisen ympäristön ominaisuuksista jotka motivoivat ihmistä niin sanotusti pakenemaan ympäristöään loman koittaessa. (Vuoristo 2003, 32.) Tässä opinnäytetyössä työntövoimatekijät huomioidaan suppeasti, sillä suomalaisia turisteja ei ole tutkittu kyselyn tai haastattelun avulla.

Attraktio tarkoittaa vetovoimatekijää joka on sidottuna johonkin alueeseen. (Järviluoma 2006, 97). Attraktiot voidaan jakaa kahteen osaan (Vuoristo 2003, 17). Nämä osat ovat nähtävyydet ja maisemat sekä aktiviteetit. Attraktiot voivat siis olla aktiivisia tai passiivisia, riippuen siitä kuinka paljon matkailijan on osallistuttava elämyksen saavuttamiseen. Elämystä sinänsä ei kuitenkaan saa pitää attraktiona, sillä attraktiot tuottavat elämyksiä, eivät ole niitä. (Vuoristo 1998, 17.) Tässä opinnäytetyössä Algarven kulttuuriympäristö on jaettu kolmeen osaan attraktioiden mukaan. Nämä kolme osaa ovat paikalliset kulttuuriympäristöt, yksittäiset vetovoimakohteet ja tapahtumat. Ne ovat siis keskeisessä osassa vetovoimatekijöitä kartoitettaessa.

Etelänmatkailu on lomamatkailua, joka suuntautuu etelään. Missä tämä etelä sijaitsee, siihen ei ole tarkkaa vastausta eikä se aina ole edes tärkeää. Tärkeää on, että alue jota eteläksi nimitetään, täyttää tietyt vaatimukset: ilmasto on lämmin, aurinko paistaa ja merenranta on lähellä, huvitusmahdollisuudet ovat helposti saatavilla ja hyviä ravintoloita riittää. Näiden kriteerien täytyttyä etelänmatkailija on vapaa viettämään aikaa haluamallaan tavalla ja nauttimaan miellyttävästä ympäristöstään. Kuitenkin jos jonkilainen raja ”etelälle” on vedettävä, tarkoittaa se Skandinavian näkökulmasta useasti Espanjaa, Kreikkaa ja Italiaa. Etelänmatkalla turistit siirtyvät ajantuksen tasolla lomaolotilaan ja jättävät niin sanotusti aivot narikkaan. Tämä lomaolotila mahdollistaa aistien käytön uudella tavalla ja elämykset ovatkin aidompia, koska niiden kokemiseen ei vaikuta koulutus tai korkea status. Etelänmatkailu, joka useasti koetaan pinnallisena rantalomailuna, mahdollistaakin turistien tärkeät kokemukset samalla, kun se katkaisee arjen eli vie ihmiset pois Suomesta. (Selänniemi 2003, 45-58.) Tämä opinnäytetyö käsittelee etelänmatkailua lähinnä lomamatkailuna, ja pohtii, miten esitteistä saatava mielikuva ”etelästä” vastaa kirjoittajan omia havaintoja Algarvessa.

Suomi ja Portugali eroavat toisistaan melko paljon niin ympäristöllisesti kuin kulttuurillisestikin. Ne ovat joiltakin osin toistensa vastakohtia. Tämän vuoksi voidaan Portugalin valitsemista matkakohteeksi kutsua **inversiokäyttäytymiseksi** (Graburn 1983). Inversiokäyttäytyminen tarkoittaa vastakkaista käyttäytymistä; arjen normit unohtuu ja lomalta haetaan niitä asioita joita normaali elämä kotona ei välttämättä tarjoa. Tätä käyttäytymistä voidaan kutsua myös pakomotiiviksi, sillä ihminen tietoisesti pyrkii iratutumaan arkisesta ympäristöstään pakenemalla sitä lomalle;

Suomen kylmästä ja pimeästä talvesta halutaan pois lämpimään, paikkaan jossa aurinkoa riittää. Kotona kurinalaisesti elävät hemmottelevat itseään lomalla muuttaen elämäntyyliä yksinkertaisuudesta yltäkylläisyyteen. Tarkka aikataulu muuttuu joustavuuteen kun kiire ei ole minnekään, asiallinen pukeutuminen vaihtuu rentoihin lomavaatteisiin ja vieraiden ihmisten kanssa juttelu on iloinen, sosiaalinen tilanne ja tuo lomaan seikkailun tuntua usein niin aroille suomalaisille. (Vuoristo 2003, 41.) Tämä opinnäytetyö käsittelee inversiokäyttäytymistä suomalaisen etelänmatkailijan yhtenä päämotiivina matkalle lähdössä.

Kaikki matkailijat jakautuvat erilaisiin ryhmiin ja yksi matkailija voi lukeutua moneen ryhmään samanaikaisesti. Matkailijoiden luokitteluun käytetään kuitenkin kahta pääluokittelutapaa. Nämä luokitteluttavat ovat pehmeät muuttujat ja kovat muuttujat.

Pehmeät muuttajat ovat ominaisuuksia jotka liittyvät matkailijan tarpeisiin ja motivaatiotekijöihin ja kovat muuttajat ovat selkeästi mitattavia tai määriteltäviä ominaisuuksia. Kovat muuttajat voidaan vielä jakaa neljään osaa; maantieteelliset muuttajat (esimerkiksi pääkaupunkiseudulla asuvat ja muut), demografiset muuttajat (esimerkiksi ikä ja sukupuoli), sosio-ekonomiset muuttajat (esimerkiksi koulutus ja tulot) ja harrasteet (kulttuuri- ja luontoaktiviteetit). (Vuoristo 1998, 38-39.)

Matkailijan profiilin voidaan siis sanoa koostuvat iästä, koulutuksesta, tuloista, motivaatioista sekä asenteista. Asenne on mielentila, joka aiheuttaa ihmisessä kielteisen tai myönteisen reaktion. Ihmisen asenteet muodostuvat arvoista, joita matkailusta puhuttaessa ovat matkailualueen ominaisuudet. Näitä ominaisuuksia kutsutaan attribuuteiksi. Attribuutteja voi esimerkiksi olla alueen saasteettomuus tai aurinkoisuus. Jokainen attribuutti vaikuttaa ihmiseen eri tavalla, joten jokaisesta syntyy oma asenteensa. Kokonaisasenne ratkaisee onko mielikuva positiivinen vai negatiivinen. Attribuuteista ei voi kuitenkaan laskea keskiarvoa, vaan ne täytyy laittaa tärkeysjärjestykseen sen mukaan, mitä itse arvostaa. (Kurki 2008, 50.) Asenteita käsitellään tämän opinnäytetyön luvussa kolme, joka on suomalaisen etelänmatkailijan luku. Asenteita käsitellään arvojen muodossa.

Karusaari ja Nylund määrittelevät kirjassaan (2010) kansainvälisen matkailijan seuraavalla tavalla: ”Kansainvälinen matkailija on henkilö, joka poistuu toiseen maahan tekemään muunlaista toimintaa kuin hän asuinmaassaan tekee ja joka viipyy toisessa maassa yhdestä yöstä kahteentoista kuukauteen.” (Karusaari & Nylund 2010, 21). Nykyään kuitenkin matkailu on muuttunut. Se on monipuolisempaa, sitä harrastetaan enemmän ja ihmisten motiivit matkailuun ovat erilaisempia. On vaikeaa jaoitella matkailu ja ihmisten muu toiminta sekä muu maantieteellinen liikkuminen erikseen. Tämän vuoksi kansainvälisen matkailijan tarkka määrittely on hankalaa. (Veijola & Ilola & Edelheim 2013, 19.)

YK on puolestaan jakanut kansainväliset matkailijat kolmeen ryhmään riippuen matkan päätarkoituksesta. Nämä kolme ryhmää ovat:

1. loma- ja vapaa-ajan matkat
2. työmatkat
3. matkat muista syistä. (Vuoristo 2003, 16.)

2.3 Tutkimuskysymykset

Tässä opinnäytetyössä haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Millainen on suomalainen etelänmatkailija?
2. Mitkä ovat Algarven alueen vetovoimatekijät?
3. Täyttääkö Algarven alueen vetovoimatekijät suomalaisen etelänmatkailijan vaatimukset?

Ensimmäiseen kysymykseen haetaan vastausta selvittämällä millainen on suomalaisen etelänmatkailijan profiili. Tätä pohditaan matkailijakäyttäytymisen sekä matkailun työntövoimateorian pohjalta esitteitä tutkimalla. Toiseen kysymykseen haetaan vastausta tutkimalla Algarven aluetta kahdesta eri vetovoimatekijän näkökulmasta. Tähän kysymykseen käytän matkailun vetovoimatekijöiden teoriaa. Kolmanteen kysymykseen haetaan vastaus tämän opinnäytetyön tuloksista.

2.4 Aineisto ja menetelmät

Tutkimus on muodoltaan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. ”Laadullisen tutkimuksen strategiat perustuvat tulkintaan ja konstruktionistisen lähestymistavan käyttöön sosiaalisessa maailmassa.” (Hannam & Knox 2010, 180). Laadulliseen tutkimukseen kuuluu esimerkiksi osallistuvaa havainnointia, haastatteluja sekä diskurssianalyysi. Havainnoinnin tulisi keskittyä jokapäiväiseen elämään ja haastattelujen tulisi tukea näitä havaintoja. Tämän opinnäytetyön kirjoittaja on vieraillut Algarvessa kaksi kertaa, ja hänen havainnointinsa perustuu näihin kertoihin. Havainnoinnin kriteereinä ovat olleet se, miten Algarve alueena täyttää etelälle asetetut attribuutit, kuinka monipuolisesti Algarvessa voi tehdä asioita ja miten suomalaiset turistit alueella käyttäytyvät. Merja ja Vesa Mikkonen ovat vierailleet Algarvessa useammin, joten heidän haastattelunsa tukee kirjoittajan havainnointia. Haastattelua on käytetty tässä opinnäytetyössä lähteenä. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on saavuttaa kokonaisvaltainen ymmärrys niin sanotusta näyttämöstä ja siihen kuuluvista ihmisistä sisäpiiriläisen näkökulmasta.

Kirjoittaja on itse vierailut Algarvessa kaksi kertaa vuosina 2004 ja 2013. Aineisto koostuu siis kirjoittajan havainnoinnista sekä Algarven matkailuyhdistyksen Merja Mikkoselle antamista esitteistä.

2.5 Tutkimuksen kulku

Luvussa kolme käsittelen suomalaista etelänmatkailijaa. Luvussa neljä esittelen kohdemaani Portugalin lyhyesti, kerron yleisiä faktoja maasta sekä ihmisistä, portugalin kielestä ja ruokailutottumuksista. Viidennessä luvussa perehdyn Algarven alueeseen yleisesti sekä vetovoimatekijöiden kautta. Nämä vetovoimatekijät ovat sijainti ja fyysinen ympäristö sekä kulttuuriympäristö. Kulttuuriympäristöstä kirjoittaja on tehnyt Merja ja Vesa Mikkoselle attraktiolistat, joita he voivat käyttää oppaan tekemisessä. Nämä listat löytyvät liitteistä. Kuudes luku on johtopäätösten luku, jossa vastaan omiin tutkimusongelmiini ja seitsemännessä luvussa pohdin, miten opinnäytetyöni sujui. Työni lopussa ovat vielä lähteet ja liitteet, joita ovat Algarven matkailuyhdistyksen esitteet sekä kulttuuriympäristön attraktiolistat.

3 SUOMALAINEN ETELÄNMATKAILIJA

3.1 Vapaa-ajan matkailu

Suomi on kehittynyt yhteiskunta. Ihmisten taloudellinen tilanne ja lomat mahdollistavat suomalaisten vapaa-ajanmatkailun yhä enenevissä määrin. Talouden lamakaudet sekä suuret kansainväliset kriisit vaikuttavat kuitenkin ihmisten haluun viettää lomansa ja vapaa-aikansa Suomen ulkopuolella. Kotimaan matkailu onkin suurin kilpailija ulkomaan matkoille. (Vuoristo 2003, 26-27.)

Vapaa-ajan matkailijat voidaan jakaa karkeasti viiteen ryhmään:

- viikonloppumatkailijat
- harrastekävijät
- mökkilomailijat
- sukulaisten tai tuttavien luona virailijat
- lomanviettäjät lomakohteessa.

Matkailijaa on kuitenkin erittäin vaikea luokitella kuuluvaksi vain yhteen näistä ryhmistä, sillä vapaa-ajan matkailun muotoja on monia. Matkailija voi esimerkiksi lähteä rantalomalle, kaupunki- ja kulttuurilomalle, luontomatkalle ja vaeltamaan, risteilylle, liikunta- ja urheilumatkalle, hemmottelu- ja hyvinvointimatkalle tai pyhiinvaeltamaan ja vapaaehtoistyöhön (Kurki 2008, 24; Karusaari & Nylund 2010, 21.)

Esitteen sivulla seitsemän on kuva aurinkoisesta hiekkarannasta, jossa kolme henkilöä pelaa rantalentopalloa. Tämän kuvan mukaan nämä ihmiset ovat yhdistäneet lomaansa rantalomailun sekä liikuntalomailun. Omien havaintojeni mukaan tällainen leikkimielinen urheilu on helppo yhdistää rantalomailuun Algarvessa, sillä suomalaiset turistit viettivät huomattavia aikoja päivästä rannalla, jaksamatta kuitenkaan maata auringossa koko aikaa. Rantalentopallon lisäksi ihmiset pelasivat vedessä erilaisia pelejä.

KUVA 1. Rantalentopalloilijat (Algarve Sales Manual)

3.2 Motiivit ja motivaatio

Vuoriston mukaan (1998), motivaatiolla tarkoitetaan päämäärään suuntautuvaa eli tavoitteellista käyttäytymistä ohjaavien vaikutteiden kokonaisuutta. Motivaatio muodostuu siis eri tekijöistä. Nämä tekijät on jaettu McIntoshin ja Goeldnerin vuonna 1988 esittämän neliportaisen luokituksen mukaisesti seuraavanlaisesti:

1. Fyysiset tekijät
2. Kulttuuritekijät
3. Ihmisten väliset tekijät
4. Status- ja arvostustekijät.

Fyysiset tekijät perustuvat ihmisen tai ryhmän henkiseen ja ruumiilliseen huvitteluun ja virkistykseen, sekä terveyteen ja urheiluun. Kulttuuritekijöitä on toive nähdä ja oppia jonkin vieraan kohteen tai maan kulttuurista sen ihmisten ja tapojen kautta. Ihmisten välisiä tekijöitä ovat halu vieraila ystävien tai sukulaisten luona, tavata uusia ihmisiä, sekä paeta omia ihmissuhteita arkiympäristöstä. (Vuoristo 2003, 39.) Status- ja arvostustekijöitä ovat oman egon pönkittäminen esimerkiksi ostamalla kalliimpi matka kuin ehkä olisi ollut budjetillisesti suotavaa (Selänniemi 1996, 178). Turismin yksi edellytyksistä on kuitenkin riittävä elintaso, eli elämän välttämättömyyksien, kuten ruoka, jälkeen rahaa jää yli (Selänniemi 1996, 169). Muita status- ja arvostustekijöitä on

halu syventää jo opittua, sekä halu nousta oman yhteisönsä (perhe, ystävät, työympäristö) kunnioitetummaksi jäseneksi. (Vuoristo 2003, 39).

Geral Steinmetz ja Kristiina Närhi ovat kuvanneet omia matkustuskokemuksiaan ja ihmisten matkustusmotiveja teoksessaan *What makes us travel and keep talking about it* (2012). Useat kirjan kappaleista loppuvat tähän samaiseen kysymykseen. Steinmetz ja Närhi ovat vastanneet kysymyksiin näin: ”What makes us travel is the hope of meeting the days of childhood dreaming.” (2012, 102). Matkustaminen siis johtuu unelmista ja halusta täyttää ne unelmat. ”What makes us travel is obligation to keep up with our neighbours.” (2012, 46). Matkustamisen ajatellaan tuovan arvostusta läheisiltä. ”What makes us travel is that intolerable somebody in the office.” (2012, 53). Arkielämän raskaudet saavat ihmiset matkustamaan (Steinmetz & Närhi 2012). Näistä voidaan päätellä, että ihminen on kyllästynyt arkeen ja kaipaa jotain uutta elämäänsä. Vaihtelunhalu onkin yksi vahvimmistä matkailua synnyttävistä tekijöistä (Vuoristo 2003, 29).

KUVA 2. Tanssijat (Algarve Sales Manual)

Esitteen sivulla 13 näkyy mies ja nainen, jotka tanssivat yhdessä rannalla. Käynnissä on selvästi paikallisten rantajuhlat, joihin nämä kaksi ovat ottaneet osaa. Heidän voisi

kuvitella nauttivan olostaan, sillä he molemmat hymyilevät ja ovat rennosti toistensa seurassa. Kuvasta näkyy henkinen ja fyysinen virkistäytyminen, uuden, erilaisen kulttuurin kohtaaminen sekä ihmisten väliset tekijät, kuten mielenkiinto uusia ihmisiä kohtaan. Esitteen mukaan McIntoshin ja Goeldnerin neliportaisen luokituksen kolme ensimmäistä kohtaa toteutuvat jo yhdessä hetkessä.

Kuten todettiin jo luvussa 3.2 vapaa-ajan matkailun muotoja on useita. Näiden matkojen motiiveista toiset ovat vakavia kuten uskonnosta, terveydestä tai sukulaisten ja tuttavien hautajaisista johtuva matkailu. Suurin osa matkailusta on kuitenkin vähemmän vakavaa kun ihmiset pakenevat arjen kiireitä ja stressiä, haluavat nähdä esihistoriallisia paikkoja ja oppia sitä kautta uutta, tai tavata kaukana asuvia sukulaisia. (Kurki 2008, 17.)

Selänniemen (1996) tutkimustaan varten kokoamista päiväkirjoista ihmisiltä, jotka olivat etelänmatkalla, käy ilmi, että ihmisten motiivit lähteä etelänmatkalle ovat melko samanlaisia iästä, koulutuksesta tai statuksesta riippumatta. ”Puhtaalle” lomamatkalla lähdetään tavoittelemaan viihtymistä, nautintoa, rentoutumista niin fyysisesti kuin henkisesti sekä tietysti auringon ja rannan vuoksi (Kurki 2008, 84.) Kyseiset ihmiset ovat mielikuvasadonnaaisia turisteja.

KUVA 3. Praia da Rocha 2004 (Kristiina Sillanpää)

Kirjoittaja itse havaitsi niin sanotun pinnallisen rantalomailun olevan monien turistien suosiossa Algarven tarjoamien upeiden puitteiden vuoksi. Kirjoittaja myöntää, että auringossa makoilu vaikuttaa hyvin pinnalliselta, ei minkään tekemiseltä ja ihmisillä on vain halu näyttää ruskettuneemalta kuin työkaverit kotona Suomessa. Tämä on myös rinnastettavissa McIntoshin ja Goeldnerin tekemän luokituksen neljänteen osaan: status- ja arvostustekijät. Mitä ruskettuneempi loman jälkeen on, sitä paremmin loman ajatellaan sujuneen ja sitä kateellisempia työtoverit ovat.

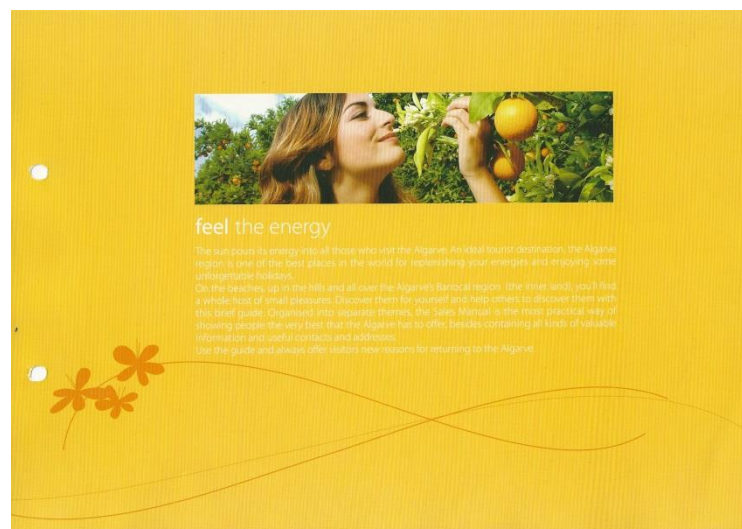
Ihmiset, jotka lähtevät lomalle paetakseen arjessa esiintyviä rutiineja, töitä tai sosiaalista ympäristöä, ostavat itselleen aikaa tehdäksensä ei mitään. Tämä ostettu aika on ihmisen oman harkinnan mukaisesti käytettävää aikaa, eikä siinä ole muuta varsinaista aikarajaa paitsi alkamis- ja loppumisaika. (Selänniemi 1996, 210.) Ihmiset nauttivat lomalla tekemättömyydestä. Se voi tuntua passiiviselta, mutta sitä se ei suinkaan ole. Se on tavoiteltu tila, jota on suunniteltu, johon on käytetty rahaa ja josta saadaan nautintoa. Arkiympäristössä aktiivinen toiminta, oli se sitten työ, koulu tai harrastukset, täyttää ajan. (Selänniemi 1996, 120.) Kuten aiemmin tässä luvussa todettiin, etelän sijainti ei ole merkittävässä roolissa. Merkittävää on, että matka on jostakin pois. Matka ei siis periaatteessa ole minnekään. Kuitenkin sen voi sanoa olevan matka toiseen aikaan, eteläaikaan. (Selänniemi 1996, 209.) Tämä aika on tarkoitettu laiskottelulle, ympäriinsä kuljeksimiselle ja löhöilylle. Tämä eteläaika ei kuitenkaan tyydytä lomailijaa, ellei sen tärkein kriteeri täyty: auringonpaiste. Näin ollen näennäiseltä vaikuttavan auringonoton voidaan sanoa olevan merkityksellistä aktiivista toimintaa, joka täyttää etelänajan. (Selänniemi 1996, 120.)

Yleensä turistit eivät kuitenkaan lähde lomalle pelkästään auringon takia. Etelänmatkaan mahtuu myös paljon muuta kuin rantaelämä. Ihmiset ovat perimmältään uteliaita ja kiinnostuneita muista ihmisistä ja sitä kautta heidän kulttuuristaan. Paikalliset nähtävyydet kiinnostavat, ainakin jos ei jaksakaan koko aikaa olla rannalla tai hotellin uima-altaalla. Harvoin turistin voi siis luokitella pelkästään arkea pakoon tulleeeksi rantalomailijaksi tai hieman fanaattiseksi kulttuurikiikkoilijaksi. Useimmiten matkustusmotiivina on näiden kahden sekoitus riippuen yksilön henkilökohtaisesta taustasta. (Selänniemi 1996, 177.)

3.3 Tarpeet

Tarve on ihmisen sisäinen voima, jonka voi kokea useilla eri tavoilla (Vuoristo 2003, 38). Ihminen saa syyn matkustaan kun hän haluaa tyydyttää jonkin tarpeen. Jotta tämä tarve tulisi tyydytettyä ihminen myös määrittelee matkansa sisällön. Aikaisemmin matkailutuotteen perusosat eli majoitus, ravinto ja arjen pakeneminen eivät enää riitäkään. Ihmisten tarpeet muuttavat muotoaan kokemuksien ja elämyksien kautta sekä maailman muuttuessa. Arvomaailma muuttuu, jolloin myös tarpeet muuttuvat. Jotta matkailija viihtyy matkallaan sen aikana sekä pitää sitä onnistuneena sen jälkeenkin, täytyy hänen tarpeensa täyttyä. Mitä paremmin ne täyttyvät, sitä tyytyväisempi matkailija hän on. (Verhelä & Lackman 2003, 30.)

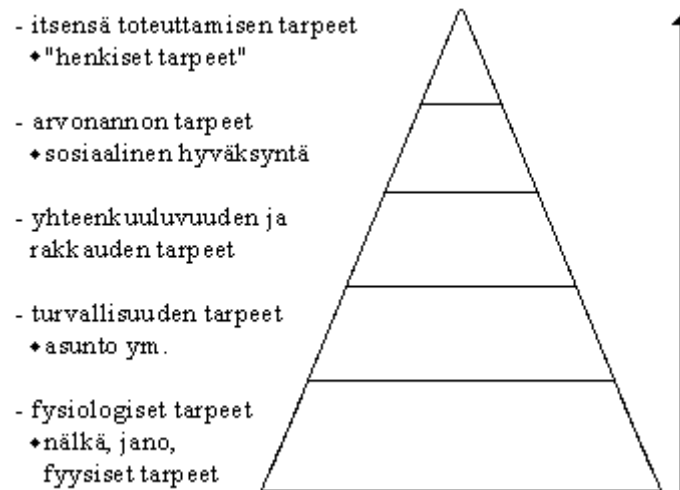
Esitteen ensimmäisellä sivulla puhutaan kuinka Algarve on oikea paikka unohtumattomien elämyksien kokemiseen ja energiatasojen lataamiseen. Esitteen mukaan Algarve tarjoaa tyydytyksen ihmisen tarpeisiin niin fyysisellä kuin henkiseläkin tasolla.

KUVA 4. Tarpeiden tyydytys (Algarve Sales Manual)

Jo aiemmin mainittu matkailumotivaatio syntyy ihmisten tarpeista (Vuoristo 2003, 38). Klassikkotutkimus ihmisten tarpeista ja niiden täyttymisestä on Maslow'in tarvehierarkian malli (1943). Perusajatuksena on, että ihmiset nousevat fyysiseltä tasolta henkiselä tasolle ollessaan oikeanlaisissa olosuhteissa. Tämä tarkoittaa, että kun ihminen saa tyydytettyä jokapäiväiset välttämättömät tarpeensa, on hänellä mahdollisuus tyydyttää henkisiä tarpeitaan ja näin ollen toteuttaa itseään. Teoria on

saanut paljon kritiikkiä matkailumotivaatiotutkimusten saralla, mutta esimerkiksi McIntoshin ja Goeldnerin (1988) matkailun motivaatiotekijöiden neliportainen luokitus, jota käsiteltiin luvussa 3.4 on syntynyt Maslow'n hierarkian pohjalta. (Vuoristo 2003, 39.)

KUVIO 1. Maslow'n tarvehierarkia (Internetix)

3.4 Mielikuvasidonnainen turismi

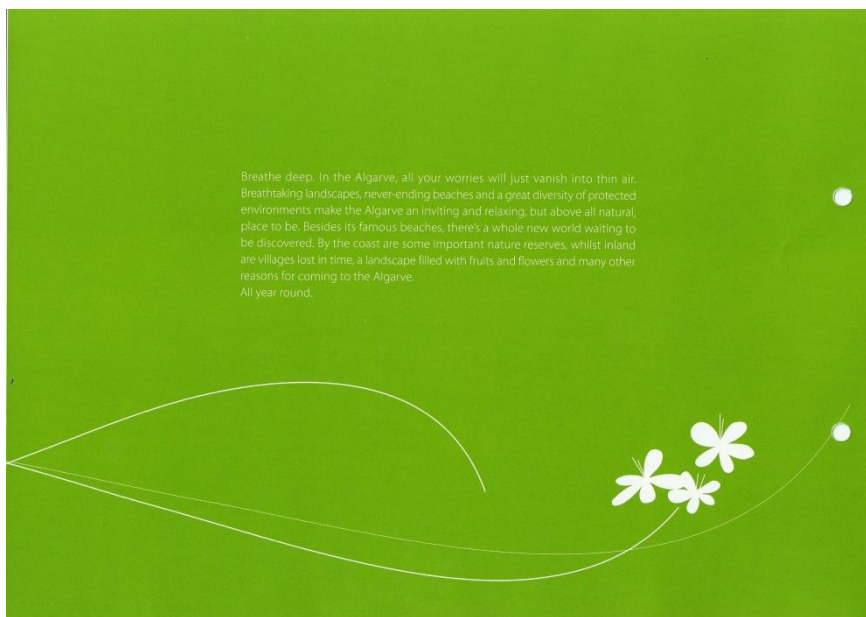
Selänniemi (1996) jakaa suomalaiset ulkomaille matkustavat ihmiset kahteen ideaalityyppiin. Nämä tyypit ovat mielikuvasidonnaiset turistit, joihin tässä opinnäytetyössä keskitytään, sekä kohdesidonnaiset turistit. (Selänniemi 1996, 174, 227.)

Kohdesidonnainen turisti valitsee matkakohteensa tarkasti, sillä hänen motiivinaan on nähdä tai kokea jokin tietty paikka tai asia. Tämä paikka tai asia on hänelle tärkeä tai kiinnostava, hän siis matkustaa jonnekin. Mielikuvasidonnainen turisti ei matkusta mihinkään paikkaan erityisesti, hän matkustaa pois. Pois arjen ongelmista ja raskuuksista, tavanomaisesta ja tylsästä elämästä paikkaan, jossa hän saa luvan kanssa olla tekemättä mitään, paikkaan jota kutsutaan eteläksi. (Selänniemi 1996, 227.)

Etelä siis usein ymmärretään paikkana, jolla ei ole tarkkaa sijaintia. Teoriassa sen voidaan käsittää olevan Välimeren ja Kanariansaarten aluetta, mutta käytännössä tämä etelä sijaitsee siellä, mihin mielikuvasidonnainen turisti se on itse määritellyt. Etelän ajatus lähtee jo ennen kuin matkaa on tilattu. Mainonta ja Internet sekä oma

mielikuvitus ovat luoneet jokaisen suomalaisen mieliin jonkinlaisen mielikuvan ”etelästä” kohdemaana. Sieltä löytyy ranta, auringonpaistetta, meri, ruskettuneita ihmisiä, viihtyisiä ravintoloita ja ajatonta tunnelmaa. Kanariansaaria ei siis kutsuta eteläksi vain sen vuoksi, että ne sijaitsevat etelässä maantieteellisesti, vaan siksi että siellä koetuista asioista syntyy niiden asioiden summa jotka ihminen on liittänyt mielikuvissaan etelään. (Selänniemi 1996, 185.)

Ihmisestä tulee potentiaalinen turisti heti kun hän havaitsee itseään kiinnostavan matkan. Tämä potentiaalinen turisti luo kuvan itselleen siitä, mitä lomalla mahdollisesti voisi nähdä ja kokea, ja minkä takia hän tarvitsisi tätä matkaa. Näin ollen hän nauttii kuvitteellisista kokemuksista jo ennen matkaa. Tällainen ajattelu osakseen määrittää sen, mitä ihminen varsinaiselta matkalta odottaa ja täytyvätkö hänen odotuksensa ja tarpeensa. (Selänniemi 1996, 173-174, 227.)

KUVA 5. Mielikuvat (Algarve Sales Manual)

Esitteen sivulla 10 kuvaillaan lukijalle hyvin tunteikkaasti Algarvea ja näin synnytetään ihmisen halu matkustaa sinne. Vain pieni tekstin osa, hyvin kirjoitettuna, luo turistille mielikuvan siitä mitä hän haluaa kokea lomallaan. Tämä kuva havainnollistaa hyvin Selänniemen (1996) potentiaalisen turistin.

Koska ”etelä” ei ole mikään tietty paikka, voisi ihminen periaatteessa valita minkä tahansa samanlaisen kohteen. Mikään kohde ei tietenkään ole täysin samanlainen, mutta mielikuvasadonnaiselle turistille se ei ole niin merkittävää. Etelällä on ominaisuuksia

joita myös attribuuteiksi kutsutaan. Näitä attribuutteja ovat esimerkiksi lämpö, aurinko, huvittelumahdollisuudet, meri ja ranta. Välimeren alueelta löytyy useita kohteita, joilla nämä ominaisuudet ovat. Teoriassa etelän lomakohteet ovat siis keskenään vaihdettavissa. (Selänniemi 1996, 115-116.)

KUVA 6. Praia do Vau 2004 (Kristiina Sillanpää)

Kirjoittajan omien havaintojen mukaan Algarvesta löytyy etelän attributit; aurinko ja lämpö sekä meri ja ranta, jotka kaikki näkyvät yhdessä kuvassa. Algarvesta löytyy myös huvittelumahdollisuuksia, kuten vesipuistoja (Liite 2) ja ilta- ja yöelämää.

KUVA 7. Algarven iltaelämää (Kristiina Sillanpää)

3.5 Aistiva turisti

Rantalomailu mielletään usein pinnallisena (Selänniemi 2003, 50). Rantalomailijoita kutsutaan turisteiksi, mutta nimi on pilkallinen. ”Oikeat” matkailijat haluavat olla reppureissaajia, travellereita tai itsenäisiä matkaaajia, eivätkä tulla luokitelluiksi samaan kategoriaan pakettimatkailijoiden kanssa (Milonoff, Rantala & Lahdenperä 2006, 184). Madventures –sarjan luojat ja useiden Madventures –sarjan kirjojen kirjoittajat Milonoff, Rantala ja Lahdenperä kuvaavat kirjassaan Madventures – kansainvälisen seikkailijan opas, millainen on tämä kärjistetty, pilkallinen kuva pakettimatkailijoista: ”Lauma sateenvarjoa kantavan oppaan perässä haahuilevia, samanlaisiin sortseihin, T-paitaan ja hellehattuun pukeutuneita, eksyneen näköisiä lampaita. Karikatyyrituristi matkustaa ’etelään’ suurin piirtein tietämättä edes, missä maassa on, asuu kasvottomissa hotellikomplekseissa, grillaa nahkaansa kansoitetuilla rannoilla, varoo syömästä paikallista ruokaa ja keskittyy lomailuun lomakohteessa: maan tai kulttuurin tutkiminen ei kiinnosta.”. (Milonoff, Rantala & Lahdenperä 2006, 185.)

KUVA 8. Kulttuuriin tutustuminen (Algarve Sales Manual)

Esitteissä turistia ei suinkaan ole kuvattu sellaisena kuin Milonoff, Rantala ja Lahdenperä karikatyroivat. Esitteissä turistit kuvataan nauttivina yksilöinä, kuten kuvassa 6, yksilöinä, jotka haluavat myös tutustua kulttuuriin, mutta jotka eivät silti tee

siitä liian suurta numeroa. Omien havaintojen perusteella kirjoittajan on kuitenkin pakko myöntää, että tällaisten turistien joukkoon mahtuu myös henkilöitä jotka ovat melko samanlaisia kuin Madventures-kirjan luoajat kuvailevat.

Ihmiset ovat aistivia olentoja. Aistit ovat myös tärkeässä osassa ihmisen ollessa matkalla. Kohteessa katsellaan nähtävyyksiä, luontoa, paikallisia ihmisiä ja kanssamatkustajia. Usein mielenkiintoiset ja hauskat paikat ja tilanteet tallennetaan kameralle, jotta niitä voi ihastella myöhemmin yksin ja muiden kanssa. Näköaistin ajatellaankin olevan turistin dominoivin aisti, mutta mielikuvasadonnaudessa turismissa tuntoaisti on hyvin merkittävässä roolissa. Rannalla tunnetaan lämmin merivesi huulilla, kuuma hiekka polttaa jalkojen alla ja aurinkoa ottaessa tunnetaan sen polte iholla. Näissä kokemuksissa myös haju-, maku- ja kuuloaisti ovat tärkeitä. Monet aistit ovatkin aktiivisia samanaikaisesti. Tällainen aistiva turismi on saanut nimen ruumiinturismi. (Selänniemi 1996, 214-215.)

KUVA 9. Praia da Rocha 2004, kuvassa kirjoittaja sekä hänen siskonsa ja serkkunsa (Merja Mikkonen)

Omien havaintojen perusteella ihmiset nauttivat vedestä ihollaan Algarvessa, sillä vesi on lämmintä. Suolaisuus häiritsee joitakin, mutta ei kaikkia. Rannalla sekä vedessä

ollessaan kirjoittaja kuuli pelkästään positiivisia ääniä muilta turisteilta, mutta on kuitenkin vaikea huomata mitä toinen ihminen ajattelee.

Aistien vuoksi etelänmatkaajan kokemukset ovat aidompia ja spontaanimpia kuin esimerkiksi kulttuurimatkailijan, sillä ne tulevat odottamatta eikä niiden kokemiseen tarvita taustatietoja. Kulttuurimatkailija taas matkustaa erityisesti jonnekin, katsomaan jotakin, josta on kiinnostunut, ja johon on tutustunut aiemmin. Hän siis tarvitsee oppimia tietojaan voidakseen kokea kohteen tai nähtävyyden ihmeellisyyden. (Selänniemi 2003, 57; Selänniemi 1996, 165.)

Tämän perusteella voidaan sanoa, että kulttuurimatkailijalla on tärkeää se, mihin hän matkustaa, ja mitä hän näkee ja kokee siellä, kun taas etelänmatkailijalla on tärkeää se, että hän matkustaa ja se, miten hän näkee ja kokee asiat siellä. Selänniemi (1996) kysyykin teoksessaan, miten tämän jälkeen voi sanoa että kulttuurimatkailijan kokemukset kulttuurillisesti merkittävässä kohteessa ovat aidompia ja syvällisempiä kuin etelänmatkaajan kokemukset tämän ollessa rannalla. (Selänniemi 1996, 223-224.)

Kirjoittajan omien havaintojen perusteella turistin kokemukset etelässä ovat erittäin aitoja ja syviä, ja tuottavat vain positiivisia tunteita niin turistille itselleen kuin kanssamatkustajilleen.

4 PORTUGALI KOHDEMAANA

4.1 Yleistietoa

Portugalin tasavalta on valtio Lounais-Euroopassa, naapureinaan Espanja pohjoisessa ja idässä, sekä Atlantin valtameri etelässä ja lännessä. Portugaliin kuuluu myös Madeira lähisaarineen sekä Azorien saariryhmä Atlantissa. (Kari 2004, 263.)

KUVA 10. Portugalin kartta (Portugal ferien)

Portugali on pinta-alaltaan 91 982km² ja sen väkiluku on noin 10,8 miljoonaa (2013). Sen suurimpia kaupunkeja ovat Lissabon, Porto, Vila Nova de Gaia sekä Amadora. Lissabon on myös maan pääkaupunki. Lähes kaikki portugalilaiset kuuluvat roomalaiskatoliseen kirkkoon, sillä 94% väestöstä on katolilaisia ja loput 6% edustavat muita. (Halinen 2003, 263.)

Portugalin ollessa matalaa vuoristoa läpi maan, on sen korkein kohta pohjoisen ylängöillä sijaitseva Malhao, joka nousee 1991: een metriin. Portugalin läpi virtaavat

joet ovat nimeltään Douro, Tejo ja Guadiana. Näistä Tejo on maan tärkein joki. (Kari 2004, 263-264; Wienecke-Janz, Häilä, Hyrkäs, Kotilainen & Lehtonen 2008, 307.)

Ilmasto Portugalissa on leuto ja kuiva vuotuisen sademäärän ollessa vain noin 500 millimetriä. Kasvillisuus on vuoristoisilla alueilla tammi- ja mäntymetsää ja muilla alueilla macchia-kasvillisuutta, joka on tyypillistä Välimeren alueille. (Kari 2004, 263.)

KUVA 11. Tie vuorille (Kristiina Sillanpää)

Matkailu on Portugalille tärkeä tulonlähde, mutta maalla on muutakin tarjottavaa. Maanviljely tuottaa muun muassa maissia, riisiä, oliiveja, sokerijuurikkaita sekä sitrushedelmiä. Kalastuksessa parhaat saaliit ovat sardiinit ja tonnikala. Viennin suurimmat tulot tuottaa kone- ja tekstiiliteollisuus, mutta myös elintarvike-, paperi- ja kemiateollisuuden tuotantolaitokset tekevät tulosta. Tärkeimmät kauppakumppanit ovat Iso-Britannia, Espanja, Ranska sekä Saksa. (Kari 2004, 264.) Portugali on myös maailman suurin korkintuottaja (Wienecke-Janz, Häilä, Hyrkäs, Kotilainen & Lehtonen 2008, 311).

Kaupan, teollisuuden ja turismin keskittyminen maan rannikon läheisyyteen jakaa Portugalin asutuksellisesti. Kuilu ”Ruuhka-Portugalin” ja harvaanasutun maaseudun välillä on suuri ja jakaa väestön epätasaisesti. (Wienecke-Janz, Häilä, Hyrkäs, Kotilainen & Lehtonen 2008, 309.)

4.2 Kansa ja kieli

Maan väestö on hyvin monimuotoista maan historian vuoksi.; niin foinikialaiset, kreikkalaiset kuin roomalaisetkin tekivät Portugalista provinssinsa ja kansainvaellusten myötä maahan saapui myös germaaneja, pohjoisafrikkalaisia arabea sekä berberejä (Wienecke-Janz, Häilä, Hyrkäs, Kotilainen & Lehtonen 2008, 308). Portugalin kansan voidaankin sanoa syntyneen risteytyksen tuloksena. Eri kansojen muinaiset vaikutukset ovat nähtävissä portugalilaisista. Esimerkiksi Algarvessa vaikuttaa arabijuuret; iho on tummempi, silmät ovat ruskeat ja ihmiset useimmiten lyhyehköjä. Myös luonne on vilkkaampi kuin pohjoisen asukeilla, joiden ihonväri ja hiukset ovat vaalempia ja silmät joskus jopa siniset. (Ervi & Ervi 2001, 20.)

Portugalilaiset ovat aitoja ja auttavaisia ihmisiä, mutta he eivät tyrkytä apuaan tai neuvojaan, matkailijan on itse rohjettava kysyä. Portugalilaisten mielestä on erittäin epäkohteliasta ja noloa myöntää, että ei osaa auttaa tai neuvoa oikeaa reittiä. Tämän vuoksi matkailija saatetaan johdattaa aivan väärään suuntaan. Teko on harmiton eikä sitä tarkoiteta pahalla, halutaan vain säilyttää kasvot vieraan ihmisen edessä. (Ervi & Ervi 2001, 21.) Kirjoittajan omien havaintojen mielestä tämä pitää paikkansa erityisesti eteläisemmässä Portugalissa. Kirjoittaja on myös vierailut Portossa, jossa suomalaisiin turisteihin suhtauduttiin huomattavasti viileämmällä asenteella kuin Algarven alueella.

Portugalilaisille perhe on kaikki kaikessa, pyhä. Sitä ei tule pilkata kenenkään kuullen eikä perheen yksityisasioita tule kuuluttaa kadulla. Se on tabu yhtäläillä kuin jumalanpilkka. Kun tavataan, miehet kättelevät ja naiset vaihtavat poskisuudelmia. Kun nainen saa lapsia, hänen arvonsa perheen sisällä kasvaa. Täten kaikkein arvostetuin henkilö perheessä on isoäiti. (Ervi & Ervi 2001, 21.)

Portugalilaisten elämää hallitsee niin sanotusti kolme pyhää F-kirjainta. Nämä ovat Fado, portugalilainen laulu jossa yhdistyy kansan tunneherkkyys sekä kaihomielisyys, Fatima, joka on Portugalin tärkein pyhimys, sekä Futebol, eli jalkapallo, joka on kaikista pyhin. (Ervi & Ervi 2001, 20.) Kirjoittaja vieraili Algarvessa ensimmäisen kerran vuonna 2004, jolloin jalkapallon EM-kisat järjestettiin Portugalissa. Portugalin voitettua Espanjan ja Englannin, juhlat kaupungilla ja kaduilla olivat ihmeelliset. Ihmiset ajoivat autoillaan letkana ja musiikki soi, myös vastapuolen kannattajat otettiin ystävällisesti juhliin mukaan. Jalkapallon tärkeys näkyi hyvin selvästi havainnoijalle.

Kieli, jota tämä elämästä nauttiva kansa puhuu, on yksi eniten puhutuista kielistä maailmassa. Sanotaan, että portugalin kieli, jota noin 200 miljoonaa ihmistä puhuu äidinkielenään, on myös sanavarastoltaan yksi ilmaisukykyisimmistä kielistä mitä tästä maailmasta löytyy. Portugalin kieli on saanut alkunsa kansan puhumasta niin sanotusta vulgaarilatinasta ja siihen on sekoittunut myös arabiaa. Arabian vaikutus kielessä näkyy monissa paikannimissä kuten Albufeira, jonka alkuperäinen nimi Al-Buhera tarkoittaa meren linnaa. Portugalin kieli muistuttaa hieman espanjaa, mutta eroaa erityisesti verbiopillisesti siitä. (Ervi & Ervi 2001, 19.)

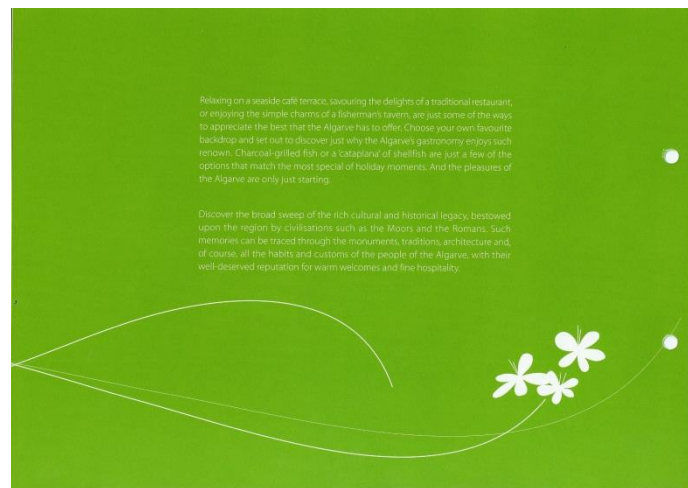
4.3 Ruoka ja viini

Portugalilaiset elävät syödäkseen: ruoka ja viini ovat tärkeitä ja ruokailuun käytetään aikaa (FINTRA 1997, 98).

Portugalilainen ruoka on aitoa; ruoka jonka näät lautasella, maistuu juuri siltä miltä se näyttää. Ruoka on valmistettu tuoreista raaka-aineista ja yleensä portugalilaiset suosivat oman kylän raaka-aineita; oliiviöljyä käytetään runsaasti ja kiitos muinaisten löytöretkien myös mausteet, kuten pipiri, curry ja korianteri ovat löytäneet tiensä ruokiin. Tuoreuden ollessa lähellä portugalilaisten sydämiä, matkailija usein hämmästyy tutustuessa maan kansallisruokaa. Bacalhau eli kuivattu turska on ainoa poikkeus jonka portugalilaiset hyväksyvät tuoreiden kalojensa joukkoon. Siitä sanotaan olevan jopa 365 reseptiä, yksi vuoden jokaiselle päivälle.

Keitoista, jotka paikallisten mielestä kuuluvat pöytään, suosituinta on yleinen vihanneškeitto, caldo verde. Raaka-aineina tietenkin tuoreet vihannekset. Kala kuuluu vahvasti portugalilaiseen keittiöön. Sisämaassa valikoima ei ole yhtä suuri kuin rannikolla, mutta kuivattua turskaa löytyy taatusti. Kala ja äyriäiset ovat hieman kalliimpia muihin ruokiin verrattuna, mutta poikkeuksiakin löytyy. (Ervi & Ervi 2001, 193.) Sardiinit ovat hinnaltaan edullisia ja niistä lähtevä tuoksu kun niitä grillataan hiilillä on sanottu olevan Algarven hajuvesi (Murphy, Bennet & Barton 2009, 16).

Esitteen sivulla kahdeksan mainitaan myös tämä sekä muutamia muita tärkeitä ruokia joita jokaisen maassa vierailevan turistin tulisi maistaa.

KUVA 12. Ruoka ja kulttuuri (Algarve Sales Manual)

Portugalilaisen ruoan ollessa konstailematonta, ovat monet hyvät reseptit tulleet kalastajilta, kuten caldeirada. Caldeirada on kalapata, jossa kalan lisäksi hautuu sipulia, tomaattia, perunoita, paprikaa ja oliiviöljyä. Raaka-aineet ovat tuoreita ja ruoka maukasta arkiruokaa. (Ervi & Ervi 2001, 194-195.) Liharuoista tunnetuimpia ovat grillattu piripiri-kana, bife a portuguesa eli naudanpihvi punaviini-öljymarinadissa sekä carne de porco a Alentejana eli possu-simpukkapata alentejolaisittain (Ervi & Ervi 2001, 196-197).

Viini on yksi portugalilaisen tärkeimmistä vientituotteista, eikä ihme, sillä Portugali on yksi maailman suurimmista viinintuottajista. Alkoholi, erityisesti juuri viinit ovat kuitenkin tarkoitettu nautittavaksi ruokailun ja seurustelun yhteydessä, juopumista ei ymmärretä vaan se koetaan tabuna. (FINTRA 1997, 98.) Kaikki tarjolla olevat viinit ovat melko hyviä, sillä kilpailu alalla on kovaa. Viinit on kuitenkin jaettu neljään eri laatuluokkaan osoittamaan niiden arvon. Ravintoloissa turvallinen vaihtoehto matkailijalle on tilata talon viinia (vinho de casa) joko punaisena tai valkoisena. Viini on taatusti hyvää, sillä paikalliset tilaavat juuri sitä usein. Matkailijoiden suosiossa on myös useasti roseviinit, mutta paikalliset eivät niistä niin väitä. (Ervi & Ervi 2001, 199-200.)

Maan viineistä kaksi erottuu selvästi tavallisten viinien joukosta. Nämä ovat vinho verde eli viherviini sekä vinho do Porto eli portviini. (Ervi & Ervi 2001, 200.) Viherviinin nimi ei tule sen väristä vaan sen iästä. Rypäleiden, jotka kerätään kyllä kypsinä, annetaan käydä vain lyhyen ajan jolloin juomasta tulee vain vähän alkoholia sisältävä. Viini saa käydä vielä kertaalleen pullossa, jotta lopputulokseksi saadaan

helmeilevä viini. Tämä on useimmiten seurustelujuomana tarjoiltava viini, mutta myös talon viininä se toimii Pohjois-Portugalissa. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 19.) Portviinit ovat Portugalin tunnetuimpia viinejä ja se onkin portugalilaisten mielestä yksi hienoimmista juomista jota viiniystävälle voi tarjota. Portviinin valmistuksen alku on samanlainen kuin punaviinin, mutta käyminen keskeytetään vaiheessa, jossa vielä kaikki rypälesokeri ei ole muuttunut alkoholiksi. Keskeyttäminen tapahtuu lisäämällä mukaan noin viidesosa vahvaa viinisprää. Tämä viini on saanut alkunsa Douro-joen kivikkorinteiltä ja näin ollen se on nimetty Porton kaupungin mukaan. (Ervi & Ervi 2001, 200-201.)

Kirjoittajan omien havaintojen mukaan viinin juonti Portugalissa on hyvin sosiaalinen tapahtuma, sitä ei juoda humaltumistarkoituksessa vaan nauttimistarkoituksessa. Monet turistit innostuvat viineistä Portugalissa niiden halvan hinnan vuoksi.

5 ALGARVE MATKAKOHTEENA

5.1 Yleistietoa

Algarven viehättävin piirre on siinä, että se yhdistää monta erilaista attraktiota yhdeksi sopuisaksi kokonaisuudeksi. Näitä attraktioita ovat rannat, yöelämä, auringonpaiste ja golf. (Catling & Ruas 2009, 10.)

KUVA 13. Urheilu (Algarve Sales Manual)

Nimi Algarve tulee arabian kielen sanasta Al-Gharb, joka tarkoittaa lännen maata. (Schlecht 2013, 11.) Algarve on jaettu 16:een kuntaan, jotka ovat Aljezur, Vila do Bispo, Lagos, Portimao, Lagoa, Monchique, Silves, Albufeira, Faro, Loulé, Sao Bras de Alportel, Olhao, Tavira, Vila Real de Santo Antonio, Castro Marim ja Alcoutim. Tämä saattaa sekoittaa monet, sillä kunnissa sijaitsee myös samannimiset kaupungit (Portugal-live.) Faro on myös Algarven alueen pääkaupunki (Algarve-uncovered).

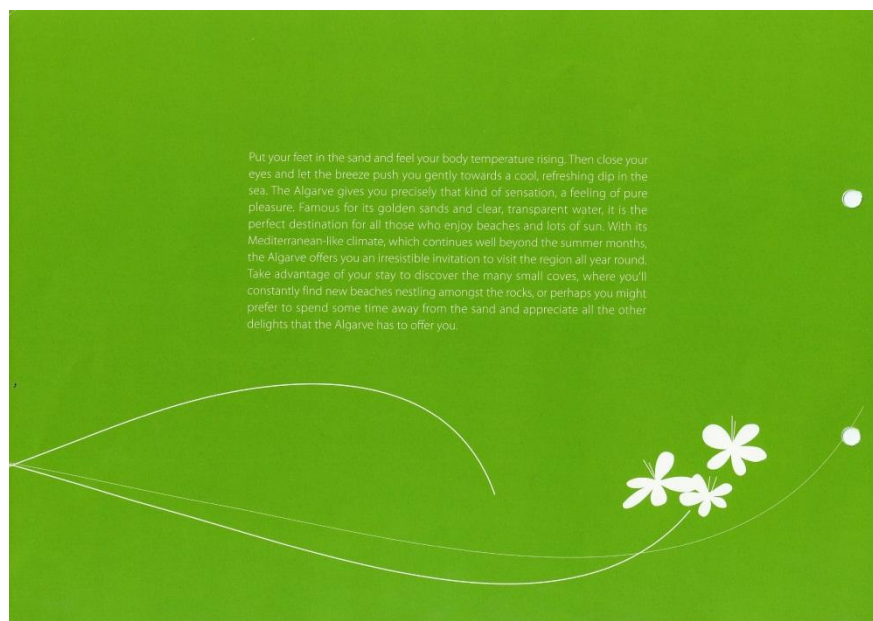

KUVA 14. Algarven kartta (Algarve connections)

Algarvessa asuu noin 428 000 ihmistä (Portugal-live). Virallinen kieli on portugali ja valuuttana on euro (Algarve-uncovered). Portugalissa vierailevista matkailijoista jopa yli puolet valitsevat Algarven matkustuskohteekseen (Boulton, Staines, Le Tellier & Symington 2009, 24). Algarve onkin matkailualue. Matkailualueella eli attraktiokompleksilla tarkoitetaan aluetta, joka tarjoaa matkailijoille vetovoimatekijöitä ja palveluja ja näistä kehittyneitä matkailukeskuksia. (Vuoristo 1998, 175.)

5.2 Sijainti ja fyysinen ympäristö

KUVA 15. Ilmasto (Algarve Sales Manual)

Esitteen sivulla kaksi on tiivistettynä Algarve ja sen tärkeimmät fyysisen ympäristön vetovoimatekijät: aurinko ja rannat. Kirjoittajan omien havaintojen ja Merja ja Vesa Mikkosen kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta nämä kaksi ovat myös nousseet tärkeimmiksi tekijöiksi.

Algarve on Portugalin eteläisin maakunta (Catling & Ruas 2009, 11). Se on pinta-alaltaan noin 5000km² ylettyen Espanjan rajalta aina Atlantille asti (Schlecht 2013, 27). Tämä alue on jaettu kolmeen osaan, joista jokaisessa on vallalla jokin tärkeä elinkeinonlähde. Matkailu on vallannut rannikkoalueen, litoralin, korkkitammimetsät ovat levittäytyneet serralles eli vuoristoalueelle ja barrocalilla, nämä kaksi toisistaan erottavassa esivuoristossa, tapahtuu maanviljelys. (Catling & Ruas 2009, 11.)

Algarve on helposti saavutettavissa niin ilma- kuin maateitsekin. Algarven pääkaupungissa Faroissa on kansainvälinen lentokenttä, jolla on jatkuvaa meno- ja tuloliikennettä. Portugali on osa Euroopan rautatieverkkoa, ja sillä on moderni ja tehokas infrastruktuuri. Sillä on myös laaja bussiverkosto, joka toimii sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Idässä Vila Real de Santo Antonion silta yhdistää Portugalin ja Espanjan, tehden rajanylityksestä naapurimaiden välillä helppoa. (Elliot 2006, 8.)

Algarve kuuluu subtrooppiseen ilmastovyöhykkeeseen; siellä on pitkä, kuuma kesä ja lyhyt, leuto talvi. Vuodenaikojen vaihtelu ei ole Algarvessa niin suurta, ja rannikolla meren lämpötila ei laske alle +12 celsiusasteen edes talvikuukausina. Golf-virran ansiosta keväinen, raikas tuuli vallitsee koko talven ajan. (Catling & Ruas 2009, 11.) Tämä mahdollistaa myös mantelipuiden kukinnan jo niinkin aikaisin kuin tammi-helmikuun vaihteessa. (Ervi & Ervi 2001, 176.) Tähän ilmastoon lisättynä vielä noin 3000 tuntia aurinkoa vuodessa tekee Algarvesta ympärivuotisen matkustuskohteen (Schlecht 2013, 10). Portugalilla sanotaankin olevan ehkäpä Euroopan paras ilmasto (Catling & Ruas 2009, 22).

”Matkustusajankohtaa valitessa on syytä ottaa huomioon ainakin kiinnostuksen kohteet ja sää. Jos haluat nähdä jonkun festivaalin tai jokin muu tapahtuma on sinulle tärkeä, rakenna aikataulusi sen ympärille. Merkittävin asia suunniteltaessa matkustusajankohtaa on kuitenkin sää.”

-Madventures

KUVA 16. Luonto (Algarve Sales Manual)

Esitteen kuvassa näkyy isä ja poika nauttimassa rantavedessä aurinkoisena päivänä. Tämä kuva kuvaa Algarven luonnon puhtautta ja raikkautta, minkä kirjoittaja myös itse on havainnut vieraillessaan Algarvessa. Merja Mikkonen totesi että Portugali on suomalaisille miellyttävä kohde juuri tämän puhtauden ja lämmön vuoksi.

Myös vuoristoalue, johon kuuluvat Serra de Monchique lännessä ja Serra do Caldeirao idässä suojaavat Algarvea Alentejosta puhaltavalta viileämmältä mannerilmalta. (Boulton, Staines, Le Tellier & Symington 2009, 6). Algarven korkein kohta onkin Serra de Monchique vuoren huippu, Monte Foia, joka nousee 902 metriin (Wienecke-Janz, Häilä, Hyrkäs, Kotilainen & Lehtonen 2008, 312).

Algarvessa sijaitsee lounaiseuroopan mantereisin piste, Sao de Cabo Vicente (Catling & Ruas 2009, 10). Tämä niemi, jota reunustaa noin 60:n metrin korkuiset, pystysuoraan Atlantin valtamerestä nousevat kalkkikiviseinämät, kutsutaan myös nimellä maailmanloppu. Tämä korkeuksiin kohoava kallioseinä jakaa myös sään; sen itäpuolella vallitsee rauhallinen ja leppoisa tuuli, joka pohjoispuolelle mentäessä saattaa muuttua navakaksi nostattaen hieman aaltoja. Reunalla seisoo myös samanniminen majakka, jonka valo näkyy noin 25 kilometrin päähän, ja se on Euroopan suurin merkkivalo sekä meri- että ilmaliikenteelle (Murphy, Bennet & Barton 2009, 124.)

KUVA 17. Cabo de Sao Vicenten kalkkikiviseinämät (Kristiina Sillanpää)

Omien havaintojen perusteella kirjoittaja voi sanoa, että Cabo de Sao Vicenten kalkkikiviseinämät ovat vaikuttava näky. Se on todellakin käymisenarvoinen paikka ja nostaa Algarven matkailullista potentiaalia ollessaan uniikki kohde.

Vesi on tärkeä matkailuelementti (Vuoristo 2003, 66). Se tuo alueelle esteettistä arvoa, sekä Portugalin tapauksessa se mahdollistaa uimisen, sekä lukuisan joukon muita vesiurheilulajeja. Kalastus on yksi elinkeino Algarven alueella, ja meri tuokin asuinpaikan monille kala-, simpukka-, lintu- ja kasvilajeille. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 6.)

Atlantin valtameri hallitsee Algarvea noin 200 kilometrin pituudelta, ja on näin ollen niin sanottu vakio-ominaisuus. Toinen tärkeä vesielementti on Guadiana-joki, joka virtaa idästä länteen ja Portugalin poikki Espanjaan, jossa se jatkaa kulkuaan aina Cadizin lahteen, jonne se laskee muodostaen sinne suiston. Joki on 829 kilomeriä pitkä, mutta siitä vain noin 140 kilometriä on Portugalin puolelle, loput ovat Espanjan puolella. Portugalilla ja Espanjalla on noin 100 kilometriä yhteistä aluetta joesta. Guadiana on neljänneksi pisin joki Iberian niemimaalla ja sen valuma-alue ulottuu yli 68 000km² alueelle. (Elliot 2006, 77.) Muita tärkeitä jokia Algarven alueella ovat Gilao-joki, joka sijaitsee Tavirassa. Taviraa kutsutaan Algarven Venetsiaksikin, sillä kaupungin halki virtaava joki luo kanaalimaisia polkuja. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 49.) Myös Arade-joki on Algarvelle tärkeä, sillä sen yläjuoksulla on yksi

tekojärvistä, joka pitää huolta riittävästä vedenjakelusta kuivempina kausina. Myös toinen tekojärvi, Funcho, on tärkeä. (Elliot 2006, 77.)

Algarvesta löytyy myös parantavia lähteitä ja vesiputouksia. Tällaisia vesiputouksia ovat Barragem da Bravura ja Barragem do Beliche. Näillä luonnollisilla lähteillä on sanonnan mukaan parantavia ominaisuuksia. Muita vesiputouksia ovat Pego do Inferno ja Fonte Grande sekä Fonte Pequena. Kaikki Algarven vesielementit tarjoavat sekä viihdykettä esimerkiksi risteilyjen tai parannuskeinojensa ansiosta, mutta niillä on myös rauhoittava vaikutus luonnollisen kauneutensa ansiosta. (Elliot 2006, 77.)

Farosta löytyy Ria Formosan luonnonpuisto, joka levittäytyy noin 17 000 hehtaarin alueelle. Tätä uniikkia laguunijärjestelmää, joka levittäytyy noin 60 kilometrin alueelle, suojelee mereltä viisi saareketta ja kaksi niemimaata. Luonnonpuisto on yksi Portugalin Seitsemästä Luonnon Ihmeestä. Se tarjoaa kodin monille kaloille, simpukoille, hyönteisille ja kasveille. Puistosta löytyy myös noin 20 000 lintulajia sekä liskoja, kameleontteja ja merihevosia. (Elliot 2006, 20, 74)

Algarvesta löytyy myös Castro Marimin luonnonsuojelualue, joka on tunnettu suomaastostaan sekä suolapannuistaan. Tämä luonnonsuojelualue on noin 2000 hehtaaria ja se tarjoaa suojan monille muuttolinnuille. Se on yksi parhaista paikoista nähdä flamingoja, kapustahaikaroita, kahlaajalintuja kuten avosetteja ja pitkäjalkoja, sekä useita ankkalajeja. Erityisen hyvä tämä alue on juuri haikaroille, sillä ne saavat pesiä luonnollisessa ympäristössään. Suolapannuista kiinnostuneille on järjestetty noin 12 kilometriä pitkä kävelyreitti. (Elliot 2006, 18.)

Costa Vicentin luonnonpuisto on roisoista rannikkoaluetta, joka tarjoaa kävelyteitä ja reittejä kiinnostuneille. Tämä on ainut paikka Portugalissa, sekä yksi harvoista paikoista Euroopassa, joka tarjoaa merellisen elinympäristön saukoille. Tämän meriekosysteemin muodot mahdollistavat myös ainutlaatuisen kasvillisuuden kukoistamisen. Saukkojen lisäksi muita harvinaisuuksia, joita alueella esiintyy, ovat kattohaikarat. Costa Vicentin rannikko, joka on Cabo de Sao Vicenten pohjoispuolella, on ideaali vesiurheilijoille, sillä siellä on tuulisempaa ja hieman korkeampia aaltoja. (Elliot 2006, 74.)

Algarvesta löytyy paljon rantoja, yhteensä 117 (Elliot 2006, 9-169). Yksi tunnetuimmista on Portimaon Praia da Rocha, joka on yli kilometrin mittainen ja jota reunustavat esteettisesti muodostuneet kalliopoukamat. Sitä pidetäänkin yhtenä koko Portugalin parhaista rannoista. (Elliot 2006, 66.) Muita suosittuja rantoja löytyy Lagosista, jossa on Praia da Luz. Tämä pieni ranta on yhdistettynä kahviloihin ja ravintoloihin ja antaa vaikutelman rantabulevardista. (Elliot 2006, 45.) Praia do Beliche on Vila do Bispossa sijaitseva ranta, jonne pääsee vain laskeutumalla kiviaskelmia alas rannalle. Tämä ranta on erittäin suosittu purjelautailijoiden keskuudessa. (Elliot 2006, 29.) Nudismi on myös tietyllä Algarven rannoilla sallittua, mutta vain jos ihmiset käyttäytyvät rauhallisesti. (Elliot 2006, 139.)

KUVA 18. Praia da Lota (Kristiina Sillanpää)

Vaikka Algarvesta löytyy paljon muutakin tekemistä, ovat rannat suuressa osassa ihmisten viihtyvyyttä mitattaessa. Merja ja Vesa Mikkonen ovatkin sitä mieltä, että kesällä Algarveen matkustavat pariskunnat sekä perheet juuri näiden rantojen vuoksi.

Algarven on sanottu olevan Portugalin hedelmätarha, sillä siellä kasvaa manteleita, sitrushedelmiä, viikunoita, meloneja, johanneksenleipäpuita, granaattiomenia sekä mansikkapuita, joista Monchiquen asukkaat polttavat laadukasta medronhoa-viinaa.

Muuta kasvustoa ovat pinjat, eukalyptus sekä elintärkeät korkkitammimetsät. (Elliot 2006, 28.)

Lintujen lisäksi Algarve tarjoaa kodin monille muille lajeille. Erityisesti huomioitava on Iberian Lynx, eli Iberin ilves. Se on yksi maailman harvinaisimmista villikissoista ja se on kotoisin juuri Algarvesta sekä Espanjan Andalucian alueelta. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 9.) Myös villikarhut, jänikset, ketut, kameleontit ja lepakot asuvat Algarvessa (Elliot 2006, 175).

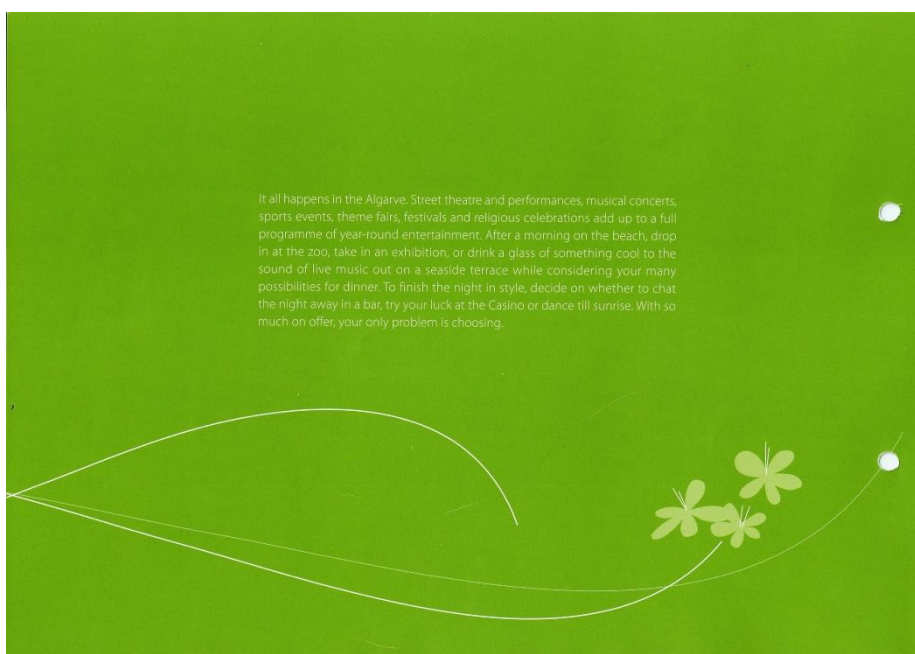
Algarvessa esiintyy melko vähän riskejä. Taudeista yleisimmät ovat hepatiitti, tuberkuloosi ja lavantauti. Näiltä kaikilta voi kuitenkin suojautua rokotteilla. HIV- ja AIDS -tartuntojen määrä koko Portugalissa on suurta. Luonnonkatastrofit ovat Algarvessa harvinaisia. Kuivan ja vähäsateisen kesän vuoksi maasto- ja metsäpalot ovat kuitenkin yleisiä ja saattavat aiheuttaa hengitysongelmia. (Ulkoasiainministeriö.)

5.3 Kulttuuriympäristö

Kulttuurilla voi tarkoittaa eri asioita. Yleensä se on kuitenkin jaettu kolmeen osaan:

1. Henkinen kulttuuri
2. Kansan tai ryhmän saavutukset (esim. intialainen kulttuuri)
3. Aineellinen kulttuuri

Henkinen kulttuuri tarkoittaa ihmisten saavutuksia ja toimintoja niin tieteessä, taiteessa kuin uskonnessakin. Kansan tai ryhmän saavutukset tarkoittavat heidän saavutuksiaan kokonaisuudessaan. Aineellinen kulttuuri tarkoittaa ihmisen toimintaa tekniikan ja elinkeinon saralla. (Vuoristo 2003, 87.)

KUVA 19. Kulttuuri (Algarve Sales Manual)

Esitteen sivulla 12 kuvaillaan Algarven laajaa kulttuurillista tarjontaa. Tämän opinnäytetyön liitteistä löytyy kolme listaa, joihin on kerätty attraktiokohteita, joissa turistit voivat lomansa aikana käydä. Nämä kohteet täyttävät kattavasti esitteen antaman kuvan Algarven kulttuuritarjonnasta.

Maailmassa on useita suurskulttuurialueita, jotka on jaettu kulttuuripiireihin. Portugali kuuluu Eurooppalaiseen kulttuuripiiriin. (Vuoristo 2003, 88.) Eurooppalaisen kulttuuripiirin tunnusmerkkejä ovat suuri mielenkiinto niin eksoottisia kulttuureita kuin myös omia osakulttuureita kohtaan (Vuoristo 2003, 34). Tähän piiriin kuuluu myös

Amerikka, Australia ja Uusi-Seelanti, Etelä-Afrikka sekä Venäjään kuuluva Aasia (Vuoristo 2003, 87). Näiden suurskulttuurien vetovoima koostuu taiteiden ja tieteiden sekä tapojen ja uskonnon ominaispiirteistä. Matkailijat ovat kiinnostuneita näkemään vieraan kulttuurin kaupunkeja ja rakennuksia arkkitehtuurisista, historiallisista ja uskonnollisista syistä, mutta myös sen, miten eri kulttuuri näkyy ihmisten arkipäiväisessä käyttäytymisessä ja tottumuksissa. Uskonto on todella merkittävä vaikutin vetovoiman syntymisessä, koska se on vaikuttanut niin arkkitehtuuriin, taiteisiin ja tapoihin. Joissain maissa uskonnolla voi kuitenkin olla myös matkailua rajoittava vaikutus. (Vuoristo 2003, 88.) Eurooppalaisen kulttuuripiirin tunnusmerkkejä ovat suuri mielenkiinto niin eksoottisia kulttuureita kuin myös omia osakulttuureita kohtaan (Vuoristo 2003, 34).

Kulttuurivyöhykkeet ovat monimuotoisia. Alueiden kehitysvaiheet ja kansan kirjavuus ovat tuoneet omia piirteitään kulttuuriin. (Vuoristo 2003, 89.) Vaikka Eurooppa on taloudellisesti melko yhtenäinen, on sen sisällä useita kulttuurialueita, kuten esimerkiksi niin kutsutut kääpiövaltiot. Eurooppaa voisikin kutsua kulttuurialueiden mosaiikiksi. (Vuoristo 2003, 208.)

Kulttuuriympäristö koostuu rakennuksista, kulttuurimiljöistä, tyyliuunnista ja rakenteista sekä maankäyttömuodoista, jotka ovat ominaisia kyseiselle kulttuurille. Tätä kutsutaan kiinteäksi kulttuuriympäristöksi. Ihmiset, heidän tapansa ja tottumuksensa täydentävät tätä ympäristöä. Kulttuuriattraktioita on monia, aktiivisia, passiivisia, nähtävyyksiä ja elämyksiä. On vaikea ymmärtää kulttuurialueen tarjontaa, ellei näitä attraktioita luokittele jollain tavalla. Tällainen luokittelu on kuitenkin myös hankalaa, sillä pääryhmien väliset rajat ovat häilyviä, ja jokin paikka voi kuulua kahteenkin ryhmään. Luokitteluja ovat tehneet monet, mutta tässä opinnäytetyössä käytetään kolmen luokituksen perusteella tehtyä luokittelutapaa (Vuoristo 2003). Nämä kolme luokitusta on tehnyt Peters (1969, 148), Vuoristo & Santasalo (1991, 19-33) ja Vuoristo & Vesterinen (2001, 51-59). (Vuoristo 2003, 95-97.) Tämä yhteenveto näistä kolmesta luokituksista on:

1. Paikalliset kulttuuriympäristöt
<ul style="list-style-type: none"> • alkuperäisen luonteensa säilyttäneet kylä- ja maatalousmaisemat • alkutuotantomiljööt • vanhat kaupungit ja kaupunginosat • vanhat linnat ja linnoitusalueet • historialliset sillat ja tiet • esihistorialliset nähtävyydet, asuinpaikat ja rakenteet • huvi- ja teemapuistot
2. Yksittäiset vetovoimakohteet
<ul style="list-style-type: none"> • museot • kirkot ja luostarit • palatsit ja kartanot • taistelupaikat ja muut sotahistorialliset kohteet • henkilöhistorialliset kohteet • modernia arkkitehtuuria edustavat kohteet • kylpylät eräänlaisena erikoistyyppinä
3. Tapahtumat
<ul style="list-style-type: none"> • perinnetapahtumat • urheilutapahtumat • musiikkitapahtumat • uskonnolliset tapahtumat • messut, näyttelyt • kongressit • muut kulttuuritapahtumat

KUVIO 2. Kulttuuriattraktioiden luokitus (Vuoristo 2003, 96-97).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millainen on suomalainen etelänmatkaaja, mitä vetovoimatekijöitä Algarvessa on ja vastaavatko nämä vetovoimatekijät suomalaisen etelänmatkaajan tarpeita. Näihin kysymyksiin haettiin vastausta Algarven matkailuyhdistyksen esitteestä sekä kirjoittajan omista havainnoista.

Suomalainen etelänmatkaaja on kuin kuka tahansa meistä, joka haluaa paeta normaalia arkielämää, rentoutua, huvitella ja nauttia auringosta. Etelänmatkaajan peruspiirteitä ovat kohtalainen tulotaso Suomessa ja mahdollisuus vapaa-aikaan työstä. Hänen tarpeensa ovat yksilöllisiä elämäntilanteesta riippuen ja samalla tavalla hänen motiivinsa saattavat muuttua. Nämä tarpeet ja motiivit tulivat hyvin esille Algarven esitteestä, jota kirjoittajan omat havainnot tukivat. Pinnalliselta vaikuttava etelänmatkailu tuottaa syviä ja aitoja kokemuksia suomalaiselle etelänmatkaajalle, sillä usein kokemukset ovat spontaaneja. Matkakohteella ei ole teoriassa merkitystä, kunhan kohde täyttää etelänmatkaajan ”etelälle” asettamat vaatimukset. Näiden vaatimusten täyttäminen myös määrittelee sen, aikooko suomalainen etelänmatkaaja lähteä uudestaan vastaavalle matkalle, vai keksiikö hän muuta ajanvietettä tulevalle vapaa-ajalleen. Kirjoittajan omien havaintojen mukaan Algarvesta löytyy nämä etelälle asetetut attributit.

Algarven vetovoimatekijöitä ovat välimerellinen sijainti; lämmin ja kuiva ilmasto sekä runsas auringonpaiste ympäri vuoden. Rantaviivaa on yhteensä noin 200 kilometriä, mutta rannikkoseutu ei ole ainoa asia, myös vuoristomaisemaa löytyy. Algarven sijainti Suomeen nähden on hyvä, matka kestää noin neljä tuntia ja lentokoneella pääsee lentämään suoraan Algarven pääkaupunkiin Faroön. Algarvesta löytyy myös erityinen maantieteellinen ääripiste, Cabo de Sao Vicente, jonka sanotaan olevan lounaiseuroopan mantereisen piste. Tärkeä matkailuelementti vesi toistuu ympäri Algarvea, niin meren kuin jokien muodossa. Se on myös muokannut pinnanmuotoja, kuten rannoilta löytyviä kalliopoukamia, jotka ovat turistinähtävyyksiä. Elollista luontoa Algarvesta löytyy useiden viljeltyjen lajikkeiden sekä myös kasvillisuuden muodossa. Riskit Algarvessa ovat hyvin pieniä; luonnonkatastrofit eivät uhkaa ja todennäköisyys saada tarttuvia tauteja on pieni. Merja ja Vesa Mikkosen sekä kirjoittajan omien havaintojen perusteella ympäristöllisesti ja sijaintinsa puolesta Algarve on erittäin potentiaalinen vaihtoehto suomalaiselle etelänmatkaajalle. Näitä havaintoja myös tukevat esitteen tekstit ja kuvat.

Kulttuurivetovoima on Algarvessa suuri. Esitteissä kuvatut Algarven tapahtumat ja paikat löytyvät monipuolisesti alueelta. Kirkkoja ja museoita löytyy joka kaupungista, mutta puhtaalle rantalomailijalle, joita etelänmatkailijat ovat, niitä saattaa olla jokunen liikaa. Tällainen tarjonta sopisi paremmin kulttuurimatkailijalle. Mielenkiintoisempia kohteita etelänmatkailijalle ovat varmasti Monchiquen ”parantava” kylpylä, useat vesipuistot ja vanhat linnat ja linnoitukset, joista on kauniit näkymät merelle ja vuorille. Tapahtumat taas ovat varmasti suomalaisen etelänmatkailijan mieleen. Niitä on paljon, ja eri ajankohtina, eli jokaiselle varmasti sattuu loman ajalle jokin tapahtuma. Monipuolisesta valikoimasta vain muutama tapahtumista on syvällisempi, esimerkiksi uskonnollinen, tapahtuma. Sen vuoksi suomalaisen etelänmatkaajan, joka on tullut lomalleen rentoutumaan ja niin sanotusti ”laittamaan aivot narikkaan”, ei tarvitse stressata tapahtumista, niissä voin vain kuljeskella ja kierrellä joukossa.

7 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia millaisia ovat suomalaiset etelänmatkaajat ja mitä ovat Portugalissa sijaitsevan Algarven vetovoimatekijät sekä miten nämä vetovoimatekijät vastaavat etelänmatkaajien tarpeita. Tein työni Merja ja Vesa Mikkoselle, jotka aikovat perustaa matkailualan yrityksen Algarveen. Tämän opinnäytetyön pohjalta he voivat koota pienen oppaan tuleville asiakkailleen Algarven tarjonnasta.

Opinnäytetyön aihe oli ollut minulla jo pitkään, mutta ulkomaille suuntautunut harjoittelu sekä henkilökohtaiset asiat lykkäsivät työn aloitusta. Kesällä 2015 luin paljon kirjallisuutta aiheeseen liittyen ja minulla oli vahva pohja ja mielikuva työstäni. Kuitenkin näin jälkikäteen näyttää siltä, että tukeuduin muutamaan teokseen enemmän kuin ehkä olisi pitänyt.

Syksyn 2015 aikana olen tasapainoillut tämän opinnäytetyön ja töiden ohella. Vaikka minulla oli selkeä ajatus työstäni jo alusta asti, on se muotoutunut varsinaiseen muotoonsa koko projektin ajan. Projektina opinnäytetyöni tekoa voisin kuvailla haastavaksi sekä välillä myös hermostuttavaksi, mutta olen tyytyväinen lopputulokseeni. Alku oli hankala, sillä kirjoittaminen ei oikein meinannut lähteä sujumaan. Vauhtiin päästyäni tekstiä on kuitenkin tullut melko tasaisesti enkä ole sen suuremmin luovia taukoja kaivannutkaan. Alun jälkeen hankalinta oli ehkä teorioiden löytäminen ja sovittaminen, sekä sen ymmärtäminen miten eri aiheista voi kirjoittaa niin, että kaikki lukijat ymmärtävät.

Mielestäni työni auttaa Merja ja Vesa Mikkosta heidän miettiessään markkinointia ja mahdollisia asiakassegmenttejä. Myös tieto vetovoimaisista kohteista auttaa Mikkosia kokoamaan pienen oppaan tuleville asiakkailleen, jonka he voivat sijoittaa matkailuyrityksensä markkinointiin tai paikan päällä esiteltäväksi. Osa kohteista saattaa ajan myötä sulkeutua, uusia avataan ja tapahtumat saattavat vaihtaa ajankohtaa. Myös suomalaisten etelänmatkailijoiden motiivit ja tarpeet saattavat muuttua ajan myötä. Asiasta on siis mahdollista tehdä lisätutkimusta ja kartoittaa aluetta uudestaan.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Bernhardt, P. 2013. Top 10 Algarve. Lontoo: Dorling Kindersley.

Boulton, S., Staines, J., Le Tellier, S. & Symington, M. 2009. Algarve & Southern Portugal. Peterborough: Thomas Cook.

Carrega, J. 2009. Guide to the cultural heritage of the Algarve. Algarve Promotion Bureau.

Catling, C. & Ruas, E. 2009. Algarve. Basingstoke: AA Publishing.

Elliot, J. 2006. Guide to Algarve. Algarve Promotion Bureau.

Elliot, J. 2006. Algarve Beach Guide. Algarve Promotion Bureau.

Ervi, H. & Ervi, H. 2001. Portugali – Löytöretkeilijän maa. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Kansainvälisen kaupan koulutuskeskus & FINTRA Kansainvälisen kaupan koulutuskeskus. 1998. Kulttuureja ja käyttäytymistä. Eurooppa. Helsinki: FINTRA.

Halinen, A. 2003. Matkailijan maantieto. Helsinki: WSOY.

Hannam, K. & Knox, D. 2011. Understanding tourism: a critical introduction. Los Angeles: Sage.

Järviluoma, J. 2006. Turistin luonto. Tutkimus luonnon merkityksestä matkailun vetovoimatekijänä neljässä Lapin matkailukeskuksessa. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Järvinen, P. & Järvinen A. 2004. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opinpajan kirja.

Kari, R. 2004. Maailman Valtiot. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Karusaari, R. & Nylund, A. 2010. Matkailu on cool. Helsinki: WSOYpro.

Kurki, L. 2008. Innostava matkailu: sosiokulttuurinen innostaminen ja vapaa-aika. Helsinki: Finn Lectura.

Milonoff, T., Rantala, R. & Lahdenmäki, A. 2007. Madventures. Kansainvälisen seikkailijan opas. Helsinki: Johnny Kniga.

Murphy, P., Bennet, L. & Barton, R. 2009. Algarve: Spiral Guide. Basingstoke: AA Publishing.

Schlecht, N. 2013. Algarve. Pocket Guide. London: Berlitz.

Selänniemi, T. 1996. Matka ikuiseen kesään. Kulttuuriantropologian näkökulma suomalaisten etelänmatkailuun. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Väitöskirja. Jyväskylän Yliopisto.

Selänniemi, T. 2003. Elämyksiä elämääsi – 40 vuotta Aurinkomatkoja. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Steinmetz, G. & Närhi, K. 2012. What makes us travel and keep talking about it. Helsinki: The Talk Factory.

Veijola, S., Ilola, H. & Edelheim, J. 2013, Matkailututkimuksen lukukirja. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.

Verhelä, P. & Lackman, P. 2003. Matkailun ohjelmapalvelut. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Vuoristo, K-V. 1998. Matkailun muodot. Helsinki: WSOY.

Vuoristo, K-V. 2003. Matkailun maailma. Helsinki: WSOY.

Elektroniset lähteet:

Algarve. Luettu 26.10.2015

<http://www.portugal-live.com/fi/portugalin/algarve/index.html>

Algarve uncovered. Luettu 3.10.2015

<http://www.algarveuncovered.com/algarve-info/about-the-algarve.aspx>

Algarve Wildlife. Cabo de Sao Vicente. Luettu 18.9.2015.

<http://www.algarvewildlife.com/reserves-vincent.php>

Algarve Wildlife. Castro Marim luonnonpuisto. Luettu 18.9.2015.

<http://www.algarvewildlife.com/reserves-marim.php>

Algarve Wildlife. Ria Formosan luonnonsuojelualue. Luettu 18.9.2015.

<http://www.algarvewildlife.com/reserves-formosa.php>

Krazy World. Interaktiivinen puisto.

Luettu 27.9.2015.

<http://www.krazyworld.com/en/about-us/>

Ria Formosa – luonnonsuojelualue. Luettu 18.9.2015.

http://www.formosamar.com/en/ria-formosa#.Vj_KRrfhCM8

Slide & Splash. Luettu 27.9.2015.

<https://www.slidesplash.com/en/slide-splash/>

Ulkoasianministeriö. Matkustustiedotteet. Portugali. Luettu 18.9.2015.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=42893&contentlan=1&culture=fi-FI>

Muut lähteet:

Mikkonen, M. & Mikkonen V. 2015. Haastattelu 17.10.2015. Haastattelijana Sillanpää, K. Punkalaidun.

LIITTEET

Liite 1. Paikalliset kulttuuriympäristöt

Esihistorialliset tiet ja sillat:

- Calcadinha Roman Road, noin 1480 metriä pitkä tie roomalaisten ajalta. Tie löytyy Sao Bras de Alportelin kaupungista (Carrega 2009, 105).
- Roman Bridge, noin 87 metriä pitkä silta keskiajalta. Se kulkee Gilao-joen yli ja siinä on seitsemän holvikaarretta. Silta on Tavrassa (Carrega 2009, 124).

Esihistorialliset nähtävyydet:

- Cerro da Vila, Roman Ruins. Roomalaiset rauniot Loulén kaupungissa (Carrega 2009, 79).
- Alcalar Megalithic Monuments, ryhmä hautoja pronssikaudelta peräisin olevalla hautausmaalla (Carrega 2009, 39).

Alkutuotantomiljööt:

- Portimao on koko Portugalin yksi tärkeimmistä kalanjalostuskeskuksista (Carrega 2009, 35).

Vanhat linnat ja linnoitukset:

- Fortaleza de Sagres –linnoitus, sijaitsee Sagressissa (Murphy, Bennet & Barton 2009, 123-124).
- Cacela Velha –linnoitus, sijaitsee Tavrassa. Linnoituksen muureilta näkee aina Espanjaan saakka (Carrega 2009, 114).
- Silves Castle, Silvesin Linna. Linnalla on roomalainen alkuperä, mutta se linna jonka nyt näemme on arabien rakentama. Sen on sanottu olevan paras esimerkki arabilaisen armeijan arkkitehtuurista koko Portugalissa. (Carrega 2009, 50.)
- Cape St. Vincent –linnoitus. Rakennettu jo vuonna 1904. Mantereisen Euroopan lounaisin kärki. Sijaitsee Vila do Bisbon kaupungissa. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 124.)
- Castelo Loulé. Loulén linnoitus, joka on rakennettu vuonna 1249. Linnan muureilta ja torneista on panoraama näkymä Loulén kaupunkiin. (Carrega 2009, 72.)

Vanhat kaupungit ja kaupunginosat:

- Lagos on Algarven vanhin kaupunki, ja sillä on eniten historiallisia piirteitä kuin millään muulla Algarven kaupungilla (Murphy, Bennet & Barton 2009, 118).
- Farossa, Algarven pääkaupungissa vanhimmat rakennukset ovat 1700-luvulta. Erityisesti Faron Vanha kaupunki, Cidade Velha, joka on aliarvostetuin osa Faroa, olisi historiallisesti yksi kiinnostavimmista nähtävyyksistä. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 46.)
- Albufeira Old Town. Albufeiran Vanha kaupunki on säilynyt turistien valtaamassa Algarvessa hyvin. Siellä asuu paljon paikallisia, sillä hotelleita ei ole. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 73.)

Huvi- ja teemapuistot:

- Slide & Splash. Vesipuisto, joka on Portugalin suurin ja yksi Euroopan suurimmista. Se on avattu vuonna 1986 ja se sijaitsee Lagoassa. (Slide&Splash.)
- Lagos Zoo. Eläintarha, jossa asuu yli 100 eläinlajia ja tuplasti sen verran kasvilajeja. Se avattiin vuonna 1997 ja se sijaitsee nimensä mukaisesti Lagosissa. (LagosZoo.)
- Krazy World. Interaktiivinen eläintarha, jossa voi tutustua eläimiin, käydä uimassa, pelata minigolfia, ajaa polkuautoilla tai kokeilla puissa kiipeilyä. (Krazy World.)
- Aqualand. Vesipuisto, joka on tarkoitettu erityisesti pienille lapsille. Paljon erilaisia liukumäkiä ja aaltoaltaita. Sijaitsee Silvesissä. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 107.)

Liite 2. Yksittäiset vetovoimakohteet

Kylpylät:

- The Spa of Caldas de Monchique. Kylpylä, jonka maan uumenista pulppuava mineraalipitoinen vesi ”nuorentaa” siinä kylpijää. Kylpylä sijaitsee Monchiquen kaupungissa. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 146.)

Modernia arkkitehtuuria edustavat kohteet:

- Vilamoura. Tämä kaupunki on Euroopan suurin tyhjästä rakennettu yksityinen yritys. (Schlecht 2013, 10.)
- Vilamouran Kasino (Schlecht 2013,10).

Kirkot ja luostarit:

- Karmeliittakirkko Igreja do Carmo, joka sijaitsee Farossa. Kirkon takapihalla on vanha hautausmaa ja luukappeli Capela de Ossos, jonka sisäpinnat on päällystetty ihmisluilla ja pääkalloilla. (Carrega 2009, 93.)
- Ermida de Nossa Senhora da Soledade. Tämä pieni kalastajakappeli sijaitsee Olhaossa. (Carrega 2009, 108.)
- Chapel of Sao Lourenco dos Matos. Tämän kirkon sanotaan olevan yksi Algarven tärkeimmistä taiteellisista aarteista. Kirkko on vuorattu azulejos-kaakeleilla, jotka esittävät Pyhän Lourencon elämää, ja ovat tyyliltään barokinaikaisia. Osansa ihastelusta saa myös alttaritaulu, joka on kullattu ja kaiverrettu. Tämä kirkko sijaitsee Louléssa. (Carrega 2009, 80.)
- Igreja de Santo Antonio. Pyhän Antonion kirkko. Kirkko on täynnä kullattuja enkeli- ja kerubiveistoksia sekä azulejoja. Kirkko sijaitsee Loulessa. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 79.)
- Nossa Senhora da Piedade. Loulén uusi kirkko, joka muodoltaan muistuttaa avaruusalusta. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 80.)

Museot:

- Largo 1 de Dezembro –puisto, jossa on 10 kaunista azulejo-kaakelitaulua jotka kertovat historiallisista tapahtumista. Puisto sijaitsee Portimaossa. (Murphy, Bennet & Barton 2009, 101.)

- Odeceixe Winery Museum. Viinimuseo, jossa vierailijalla on mahdollisuus tutustua viinintuotantoon ja siinä käytettäviin välineisiin. Sijaitsee Aljezurissa. (Carrega 2009, 11.)
- Cork Museum. Korkkimuseossa vierailija pääsee tutustumaan yhteen Portugalin tärkeimmistä vientituotteista. Museo sijaitsee Silvesissa. (Carrega 2009, 54.)
- Museu dos Frutos Secos. Kuivattujen hedelmien museo. Hyvin omalaatuinen museo, joka keskittyy viikunoiden, johanneksenleipäpuiden ja manteleiden. varhaisiin sadonkorjuumenetelmiin. Museo sijaitsee Louléssa. (Bernhardt 2013, 19).

Taistelupaikat ja sotahistorialliset kohteet:

- Anfiteatteri kukkulalla. Roomalaisten jälkeensäjättämän teatterin rauniot löytyvät Silvesin kaupungista (Carrega 2009, 50.)

Liite 3. Tapahtumat

Festivaalit ja uskonnolliset juhlat ovat merkinä siitä siteestä, joka Algarvella on juuriinsa. Juhlat erityisesti antavat tunnustusta sekä maan että meren hedelmistä joita Algerve saa nauttia. (Elliot 2006, 68.) Tässä opinnäytetyössä Algarven tapahtumat on jaoteltu kuukausittain Merja ja Vesa Mikkosen työtä helpottamaan.

Tammikuu:

- Savustetun makkaran messut, Querenca
- Great Prize of the Kings, Faro
- Kansainvälinen Mantelin Kukinnan Maastajuoksu, Albufeira
- Uudenvuoden päivä, 1. tammikuuta

Helmikuu:

- Neitsyen puhdistautumisen juhla (kuukauden 2. päivänä), Mourao
- Laskiaistiistai
- Loulen karnevaalit
- Ratsastuksen Circuit, Vilamoura
- Tour de Algarve – pyöräily
- Algarven Kansainvälinen Purjehdusturnaus

Maaliskuu:

- Perinteiset Makkaramessut, Monchique
- Maaseudun ruokakulttuurimarkkinat, Tavira
- Perinteiset Makeiden piiraiden markkinat, Aljezur
- Kulttuuriviikko / Teatterifestivaali, S. Bartolomeu de Messines
- Meri ja meripeninkulman toimintamessut, Olhao

Huhtikuu:

- Halleluja Kulkue ja Kukitettujen soihtujen kisa
- Festival in Honor of the Sovereign Mother, Loule
- Pääsiäiskakkujen juhla, Querenca ja S. Marcos da Serra

- Nykytanssin festivaali, Portimao
- Simpukkafestivaali “Vila de Ameijoas”, Olhao
- Klassinen ralli Pedras d’El Reihin
- Äyriäismarkkinat, Tavira
- Kevätajanmarkkinat, Tavira
- Kansallinen vapaapäivä 25.4

Toukokuu

- Vappu
- Folk Festivaali, Alte
- Mäntyfestivaalit, Estoi
- F1 Power Boat World Competition, Portimao
- Euroopan Harley Ralli, Monte Gordo
- Kansalliset esteratsastuskisat, Vilamoura
- Ruokakulttuurifestivaali, Portimao

Kesäkuu:

- Algarven musiikkifestivaali
- Portugalin kansallispäivä, kielen ja kulttuurin päivä, 10.6
- Olutfestivaalit, Silves
- LagoaJazz
- Portugalin ruokakulttuuriviikko, Lagoa
- Hevosnäyttely, Lagoa
- Baja Mountain Race, Monchique
- Käsityömessut, Alcoutim

Heinäkuu:

- Klassiset Autot -esittely, ympäri Algarvea
- Kansainvälinen moottoripyöräralli, Faro
- Savukinkkumarkkinat, Monchique
- Vuoristofestivaalit, S. Bras de Alportel
- Kansalliset Jazz-festivaalit, Loule
- Käsityömessut, Albufeira
- World Press Photo, Portimao

- Ria Formosa festivaali, Faro

Elokuu:

- Taide-, käsityö-, maatalous- ja vapaa-aikamessut, Moncarapacho
- Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen, 15. päivä
- Portugal Rantatennis-turnaus, Vilamoura
- Algarvelaiset Kapakat -markkinat, Estombar
- Kansallinen Sardiinifestivaali, Portimao
- Sardiinifestivaali, Quarteira
- Maailman tennistähdet, Vale do Lobo
- Algarve Electrico, Quarteira
- Folkfaro, Faro
- Keskiaikapäivät, Castro Marim
- Keskiaikamessut, Silves
- LagosJazz
- Rantajalkapallo-turnaus, Portimao

Syyskuu:

- Kansainväliset esteratsastuskisat, Portimao
- Rytmisen voimistelun kisat, Portimao
- Algarven Kansainväliset Kansanperinnefestivaalit
- Kalastajien festivaalit, Albufeira
- Loulen Ralli

Lokakuu:

- Gastronomiset viikot, Almancil
- Löytöretkien festivaali, Lagos

Marraskuu:

- Pyhäinpäivä, marraskuun ensimmäinen viikonloppu
- Kuorofestivaalit, Faro
- Algarve Kasinoralli
- Kaikkien sielujen päivä (2.11)

Joulukuu:

- Joulukonsertti, Tavira
- Neitsyt Marian perisynnin sikiäminen, 8.12
- Golfturnaus, Vilamoura
- Vuorimarkkinat, Loule
- Kansainvälinen Talvi Jazzfestivaali, Faro
- Joulupäivä, 25.12

(Elliot 2006, 82-88.)

Liite 4. Esite

feel the energy

The sun pours its energy into all those who visit the Algarve. An ideal tourist destination, the Algarve region is one of the best places in the world for replenishing your energies and enjoying some unforgettable holidays.

On the beaches, up in the hills and all over the Algarve's Barrocal region (the inner land), you'll find a whole host of small pleasures. Discover them for yourself and help others to discover them with this brief guide. Organised into separate themes, the Sales Manual is the most practical way of showing people the very best that the Algarve has to offer, besides containing all kinds of valuable information and useful contacts and addresses.

Use the guide and always offer visitors new reasons for returning to the Algarve.

Put your feet in the sand and feel your body temperature rising. Then close your eyes and let the breeze push you gently towards a cool, refreshing dip in the sea. The Algarve gives you precisely that kind of sensation, a feeling of pure pleasure. Famous for its golden sands and clear, transparent water, it is the perfect destination for all those who enjoy beaches and lots of sun. With its Mediterranean-like climate, which continues well beyond the summer months, the Algarve offers you an irresistible invitation to visit the region all year round. Take advantage of your stay to discover the many small coves, where you'll constantly find new beaches nestling amongst the rocks, or perhaps you might prefer to spend some time away from the sand and appreciate all the other delights that the Algarve has to offer you.

There's no better way to start your holidays than by enjoying a round of golf. Take full advantage of the Algarve's mild climate and discover one of Europe's most interesting golf circuits. At present, the Algarve has roughly 30 courses, all of them providing perfect conditions for playing golf all year round. Another feature common to all the courses is the beauty of their natural landscape, enhanced by the intelligence of their design. For all these reasons, Algarve's golf courses have begun to host more and more international tournaments, whilst remaining a genuine paradise for all golf lovers.

golf

Running, jumping, flying, swimming, diving. In the Algarve's paradise landscape, there are so many different physical activities available that you'll be constantly on the move! Take advantage of your holidays to try your hand at a little sailing, windsurfing or underwater fishing. If you're not a fan of the water, then try a round of golf, which in itself is an excellent reason for visiting the Algarve. Or perhaps you might prefer a stimulating game of tennis played against a lush green backdrop. Or a horse ride in the evening sun. After so much activity, perhaps you ought to slow down the pace a little and relax by discovering the cultural and historical treasures that lie hidden in the Algarve's landscape.

Relaxing on a seaside café terrace, savouring the delights of a traditional restaurant, or enjoying the simple charms of a fisherman's tavern, are just some of the ways to appreciate the best that the Algarve has to offer. Choose your own favourite backdrop and set out to discover just why the Algarve's gastronomy enjoys such renown. Charcoal-grilled fish or a 'cataplana' of shellfish are just a few of the options that match the most special of holiday moments. And the pleasures of the Algarve are only just starting.

Discover the broad sweep of the rich cultural and historical legacy, bestowed upon the region by civilisations such as the Moors and the Romans. Such memories can be traced through the monuments, traditions, architecture and, of course, all the habits and customs of the people of the Algarve, with their well-deserved reputation for warm welcomes and fine hospitality.

Breathe deep. In the Algarve, all your worries will just vanish into thin air. Breathtaking landscapes, never-ending beaches and a great diversity of protected environments make the Algarve an inviting and relaxing, but above all natural, place to be. Besides its famous beaches, there's a whole new world waiting to be discovered. By the coast are some important nature reserves, whilst inland are villages lost in time, a landscape filled with fruits and flowers and many other reasons for coming to the Algarve. All year round.

It all happens in the Algarve. Street theatre and performances, musical concerts, sports events, theme fairs, festivals and religious celebrations add up to a full programme of year-round entertainment. After a morning on the beach, drop in at the zoo, take in an exhibition, or drink a glass of something cool to the sound of live music out on a seaside terrace while considering your many possibilities for dinner. To finish the night in style, decide on whether to chat the night away in a bar, try your luck at the Casino or dance till sunrise. With so much on offer, your only problem is choosing.

entertainment

The sun, the beach, heat and great entertainment. The Algarve has everything you could possibly need to enjoy some unforgettable holidays. And it also has some high-quality business centres, equipped with all kinds of modern facilities and offering a vast range of support services for business meetings. So, why not mix a little business and pleasure? Served by an International Airport and close to the main European capitals, the Algarve is the ideal business destination. Its magnificent landscapes and mild climate all year round ensure that any congress, conference or simple work meeting will be a real success.

